SUBSCRIPTION:
U. S. Canada & Mexico:
One year ..... $1.—
Six months ..... —.50
Three months ..... —.25
Foreign Countries:
One year $1.50
Single Copy 2 cents.

SLOVENSKI NAROD

(SLOVENIC PEOPLE)

NAROČNINA:
Za Zd. dr. Canado & Mexico:
Celoletno ..... $1.—
Polletno ..... —.50
Četrtletno ..... —.25
Za inozemstvo:
Celoletno $1.50
Posamezna štev. 2 centa.

VOL. IX. No. 33. — Phone: Cortlandt 5188. NEW YORK — PITTSBURGH, PA., četrtek, 7. oktobra (Thursday, 7.) 1915. Geslo: „Slovenijo Slovencem". — Leto IX. Št. 33.

NA BALKANU SE ODIGRA ZADNJE DEJANJE EVROPSKE TRAGEDIJE — BOLGARIJA PREZIRA RUSIJO.

Več kakor pred enim letom je bilo, in zaplamtel je silen požar v Evropi, katerega je zanetila zločinska roka srbskega morilca. Bilo je zažarelo evropsko obzorje, zakrvavelo in krvavi čedalje bolj.

Narodi so se spoprijeli, in ta gigantski spopad se vrši še danes.

Med tistimi narodi, ki se doslej niso zapletli v bojni ples, so bili tudi trije balkanski narodi, namreč Romunci, Bolgari in Grki.

Požar, strašni požar, je stezal svoja goreča in moreča krila doslej le po osrednji, severni in zapadni Evropi.

Toda skoro jame besneti tudi na Balkanu.

Bolgarija je v orožju od nog do glave, Bolgarija, most, po katerem se pride v Carigrad. Zato pa so se pehali aliirci za njeno naklonjenostjo, a tudi Avstrija in Nemčija nista držale križem rok. In bolgarska vlada je stopila nastran onih držav, od katerih največ pričakuje.

Aliirske ponudbe gotovo niso bile nevabljive. Ali pomanjkanje vere v poštenost ruskih zaveznikov, nadalje prepričanje, da ne morejo le-ti izpolniti svojih obljub, vse to je nagnilo Bolgare, da so vljudno odklonili aliirsko prijateljstvo ter se priklopili onima državama, katerih ne more streti v prah malodane cela Evropa. Bolgarska vlada ve natanko, za kaj gre sedaj v Evropi. Saj ima svoje zastopnike po vseh glavnih mestih ter je v tesnih stikih z Atenami, Bukarešto, Nišem in Petrogradom. Zato pa gotovo ne bo zapletla svojega naroda zaprtih oči v bojni metež. Kakšno razmerje nastane sedaj med Bolgarijo in Romunsko, se danes še ne ve. Ali iz vseh sedanjih okolščin se lahko pričakuje, da ostane Romunska nevtralna, čeprav Bolgari napadejo Srbe. Kajti Bolgarija je postavila svojo glavno silo na srbsko in grško mejo, a ob Romuniji je le pičlo število njenega vojaštva. Dejstvo, da se je Bolgarska odločila zoper aliirce in za Avstrijo, nam daje tem večje upanje v lepo bodočnost našega naroda. Kajti če je bo Avstrija po vojni mogočnejša, bo tudi naš narod močnejši in jačji.

Ko je Bolgarija jela oboroževati svojo vojsko, ko je odredila splošno mibilizacijo, se je silno razjezil ruski car, najvnetejši" in „najiskrenejši" „prijatelj" Jugoslovanov ter zagrozil Bolgarom z ostrim ultimatom. V njem zahteva od bolgarske vlade, naj razusti svojo zbrano vojsko ter odpusti avstrijske in nemške častnike iz Zofije.

Toda Bolgari se ne zmenijo za rusko grožnjo. Tudi to dejstvo nam potrjuje domnevo, da ostane Romunska nevtralna. Kajti otem more Rusija do Bolgarije samo s Črnega morja, kjer se je Bolgarska pač dobro zavarovala. Nevarnost odstrani Srbije je ničeva, in tudi Grška ne pojde najbrže za aliirce po kostanj v žerjavico, kakor se da sklepati iz sedanjega razpoloženja na Grškem. Venizelos, prvi minister je namreč resigniral, in z njim je splavalo po vodi tudi aliirsko upanje, da stopi grški narod na njihovo stran.

Pa če bodo vpadli aliirci ali Grki v Macedonijo, ima Bolgarija mogočna pomočnika, Avstrijca in Nemca, na razpolago

Da se skoro prične bojni metež tudi na Balkanu, je tako gotovo, kakor gotovo je za nočjo dan.

In to pa bo zadnje dejanje strašne žaloigre, ki se že nad leto dni razpleta in zapleta v Evropi. Če se ugodno konča za Avstrijo in Nemčijo pa njuni zaveznici, potem bo Avstriji odprta pot v Solun, avstrijska trgovina se bo razvijala silno naglih korakov in njenim narodom zasijejo dnevi občnega blagostanja.

Amerika si nasplošno ne želi uspehov avstrijskega orožja. Saj so njene simpatije na strani ruskih zaveznikov, saj izdeluje le-tem velikanske zaloge municije, in vrhtega jim posoja še denar.

Angleškim in francoskim agentom se je posrečilo dobiti posojilo v znesku pol bilijona dolarjev. Sicer je to silna klofuta za Anglijo, če se pomisli, da se jo je doslej smatralo za najbogatejšo državo, ali kljubtemu niso Ameriške države več strogo nevtralne.

Pogrebci rajne lige nameravajo dvigniti pokojno vlačugo zopet iz groba. Bomo videli.

PREGLED POLOŽAJA, KI GROZI VOJNO MED BALKANCI.

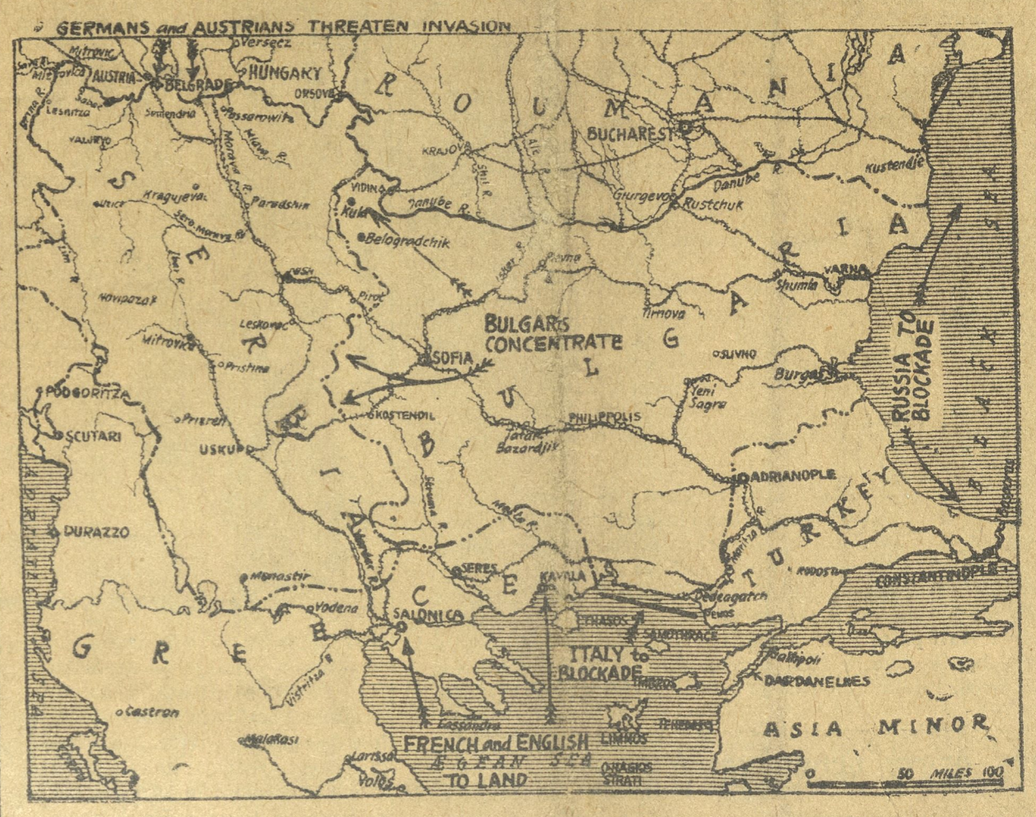

Bolgarija ogroža Srbijo na vzhodu, kjer zbira svojo vojsko (Bulgars concentrate). Odzgoraj in na levi strani tega zemljevida, med Mitrovico in Bršecem napadajo Srbijo na severu in zapadu Avstrijci in Nemci. Ko udari Bolgarija na Srbe, jo nabrž napadejo vojne sile grških, pa francoskih ter angleških čet, ki so se izkrcale pri Solunu na kopno. Morda jim bo pomagala tudi Italija, dočim bo blokiralo rusko brodovje bolgarsko obal ob Črnem morju, a laške bojne ladje bodo straže Egejsko morje.

To je načrt, osnovan odstrani aliircev, kakšnega imate Avstrija in Nemčija pa Bolgarija in Turčija, se še ne ve.

DELAVSKI DELEGATI SO ZADOVOLJNI Z ROCKEFELLERJEVIM NAČRTOM.

Pueblo, Colo. 2 oktobra. — Rockefellerjev industrijski načrt je bil na zborovanju družbinih uradnikov in delavskih delegatov, ki se vršilo danes v tem mestu, enoglasno sprejet in odobren. Načrt se predloži ravnateljstvu coloradske Fuel and Iron Company ter da na splošno glasovanje vseh v imenovani družbi zaposlenih delavcev v končno odobrenje.

Omenjeno zborovanje je sklical družbin predsednik J. F. Welborn ob devetih danes zjutraj. Predsednik je predstavil navzočim zborovalcem Rockefellerja mlajšega, ki je nagovoril zbrane nekako takole:

„Mr. predsednik in članstvo coloradske Fuel and Iron Company! To je prvikrat, ko se mi je ponudila prilika, da sem se sešel z nastavljenci in uradniki obenem Do svoje smrti ne pozabim tega dne. Pred dvema tednoma sem bil večini izmed vas še tujec, ali sedaj ko sem obiskal vaše domove in vaše premogarske campe, se mi dozdeva, da sem vaš znanec. Samo vaši vljudnosti in gostoljubnosti se je zahvaliti, da sem tu. Kajti jaz nisem niti zastopnik nastavljencev, niti uradnik te družbe, pač pa sem ravnatelj.

Najprej hočem izpregovoriti par besed o tem, kako mislim o sestavi te ali one korporacije. Štirje deli so, iz katerih sestoji vsaka korporacija. Prvi so akcijonarji ali delničarji. Ti preskrbe denar, s katerim se zgradi potrebna poslopja ter vodi celo podjetje. Drugi faktor je ravnateljstvo, ki ima nalogo, da se izvolijo previdni glavni uradniki in da se vrši vse poslovanje na trdni in pravi podlagi. Tretji činitelj je uradništvo. To mora paziti na to, da se točno in vestno izvršuje tekoče delovanje cele korporacije. In zadnji, ali nikakor ne najneznatnejši so delavci, — vi možje — ki izpopolnjujete dovršenost cele korporacije ter vzdržujete vse tri ostale.

Vsi štirje deli, iz katerih sestoji vsaka korporacija, imajo skupne interese. Noben izmed njih ne sme biti žrtev drugega. Če le en del stremi samo za sebičnimi interesi, mora priti prej ali poslej polom. Vsaka korporacija ali družba, ki hoče biti uspešna, mora temeljiti na pravični podlagi in na povprečnosti. Vsak človek vseh štirih delov mora biti deležen povprečnega dobička. Saj sloni na vseh enaka odgovornost, pa najsi bo delničar, ravnatelj, uradnik ali delavec.

Rockefeller taji izkoriščanje.

Mr. Rockefeller je zavrnil obdolžitev, češ, da so družbini delničarji izkoriščali delavce s tem, da so si kopičili milijone na rovaš delavskih žuljev.

„Štirinajst let", je rekel, „niso delničarji coloradske Fuel and Iron Company dobili niti enega centa iz svojih delnic. Ali se mar to potem vjema z besedičenjem, češ, da so delničarji izkoriščali majnarje?"

Mr. Rockefeller je izrazil mnenje, da bi bilo skupno zborovanje ki bi se naj bilo vršilo že pred nekolikimi leti, vse neprilike in nespórazumljenja. Obenem je tudi obljubil povprečni delež za vsako osebo, ki dela za družbo.

„Osebno hočem delovati na to, da se uresniči ta moja obljuba", je rekel zborovalcem. Tudi je povedal, da so ga kritikovali delničarji, ker je ustanovil poslopja za klube ter izposloval druga izboljšanja slične vrste.

„Dobro vam je znano", je nadaljeval mladi Rockefeller, „da je na tisoče ljudi v tej deželi, ki pravijo delavcem: „Delajte, kar najmanj morete, ter opravljajte kar najlažja dela, a glejte na to, da dobite za to kar največ denarja". Prijatelji, ljudje, ki vam tako govore, so vaši in moji sovražniki.

Nato je sledila eksekutivna seja, na kateri so prosto prerešetavali Rockefellerjev načrt, katerega sta izdelala ob sodelovanju predsednika I. F. Welborna, Mr. Rockefeller in W. L. Mackenzie King. Zborovanje se je vršilo v klubovi dvorani tukajšne jeklarne. Udeležilo se ga je okoli petdeset mož.

Med delavskimi delegati jih je bilo sedem iz Freemont County. Vsi ti so se izdali za člane takozvane „The United Mine Workers of America". Drugi delegati niso bili uniisti. Večina jih je delala za družbo tudi med stavko.

Načrt ne pripozna unije.

Načrt vsebuje sicer jemstvo, da se ne sme delati razločka med člani te ali one unije, ali nikakor pa ne pripoznava „The United Mine Workers of America".

Industrijski sistem izgleda kakor Rockefellerjev odgovor zahtevam unije „The United Mine Workers — zahtevam, ki so l. 1913. izzvale najostrejše industrijalne konflikte, kar jih pozna zgodovina te dežele. Mr. Rockefeller je sam izrečno poudarjal, da njegov načrt nima namena napasti uniizma, in da je osnovan na širši in bolj demokratični podlagi kakor sitem, ki ga zagovarja majnarska organizacija.

Rockefellerjev načrt bazira ali temelji na posredovalnem sistemu ter je razdeljen v četvero poglavij:

1.) Zastopništvo nastavljencev in način njegove izvolitve.

2.) Okrajne konference, zadružni odseki in zadružno zborovanje.

3.) Preprečitev in poravnava industrijskih sporov.

4.) Socijalno in industrijalno izboljšanje.

Predloga vsebuje tudi memorandum dogovora med družbo in njenim delavstvom.

Majnarji vsake campe imajo pravico izvoliti svoje zastopnike na podlagi po enega za vsakih 150 mezdnikov. Vsaka campa pa je upravičena najmanj do dveh zastopnikov.

V posredovalne svrhe so razdeljene družbine campe v pet okrajev — v trinidadskega, walsenberškega, v canonskega, ki obsega vse majne v Freemont County v zapadnega, v katerega spadajo vse majne na zapadnem vznožju coloradskem, in v okraj Sunrise (Wyoming.).

Poravnava sporov.

V svrho spornih poravnav in razmotrivanj kakršnihkoli problemov zozirom na kompanijo in njeno delavstvo se morajo sklicati konference, katerih se morajo udeležiti zastopniki vseh camp tega ali onega okraja in družbini uradniki. Število le-teh ne sme presegati onega delavskih zastopnikov.

Delavstvu je zajamčena tudi pravica do zborovanj in do nakupovanja živil, kjerkoli jim je všeč

Zaslišavanje pritožb.

Posamezni majnar ali skupina majnarjev naj predloži svoje pritožbe zoper kompanijo zastopniku dotične kampe. Zastopnik mora najprej poizkusiti poravnavo pri delovodji ali superintendantu. Če je bil njegov korak brezuspešen, naj apelira na predsedstvenega zastopnika, ki je sedaj David Griffiths, ali pa na višje družbine uradnike tja do predsednika J. F. Welborna.

Druga pot je tudi še odprta majnarjem v njihovih pritožbah, če niso mogli doseči zadoščenja pri delovodji ali superintendantu. Predlože jih naj zadružnemu odseku v presojo. Če bi se le-temu ne posrečilo poravnati spora, naj se izroči zadevo coloradski državni industrijski komisiji v razsojo.

Življenski pogoji.

Stanarina za delavčevo stanovanje brez kopališča ne sme prekoračiti 2 dolarjev za eno sobo na mesec.

Sedanjega zaračunka v znesku 40 centov mesečno za električno luč z brezplačno razsvetljavo na hodnikih se ne sme povišati.

Vode za domačo vporabo se ne sme zaračunati, razen tam, kjer jo mora kompanija sama kupovati. V teh slučajih pa le po lastnih cenah.

Cena premogu, ki ga potrebuje delavstvo, ne sme prekoračiti one, po kateri go dobiva kompanija.

Da kompanija vzbudi v delavstvu veselje do gojenja cvetlic in zelišč, se zavezuje brezplačno ograditi vsaki hiši spadajočo zemljo.

Kompanija tudi odstranjuje brezplačno vse grmičevje s teh lotov.

Bržko se pokaže potreba, hoče kompanija poskrbeti delavstvu kar najhitreje mogoče za kopališča in družabna zbirališča v obliki klubskih dvoran.

Osemurni delavnik je upeljan za vse delavstvo, ki je zaposleno v podzemskih rovih, nevštevši odpočitne ure opoldne in časa, ki ga potrebuje delavec, da pride na mesto svoje zaposlenosti.

Devet ur izpolni en dan dela za vse vnanje posle, izvzemši kurjače in strojnike.

Vsi delavci dobe svojo plačo na pol meseca potom čekov.

ITALIJANI SI ZAMAN RAZBIJAJO BUTICE OB NEPREMAGLJIVIH AVSTRIJSKIH ČEREH.

TEŽKI BOJI OB TIROLSKI MEJI. — ITALIJANI PLAČUJEJO SVOJE PONESREČENE NAPADE S STRAŠNIMI IZGUBAMI. — LJUTEMU ARTILJERIJSKEMU OGNJU NA PLANOTI VIELGEREUTH SE NE UMAKNEJO C. IN KR. ČETE. — AVSTRIJSKI TOPOVI OBSTRELJUJEJO KORMINSKI KOLODVOR.

Dunaj, 5. oktobra, preko Londona. — Avstrijski generalni štab razglaša sledeče:

„Na tirolski meji so razvili Italijani jako veliko živahnost, ki je izzvala trdovratne in dolgotrajne boje na visoki planoti Vielgereuth in Lafraun. Pu ljutem artiljerijskem ognju v tonalskem okraju je bil sovražni napad na Albiolo s krvavimi izgubami za sovražnika odbit.

„Na planoti Vielgereuth je bila naša pozicija na ravnici severno gore Marome izpostavljena ognju težkih in malih topov. Dopoldne so manjši oddelki sovražne pehote poizkusili napasti naše postojanke. Ali brezuspešno. Zvečer je sovražnik obnovil svoj napad v velikimi silami, zlasti z alpinci, ki so se v ozkih formacijah približali našim žičnim zaprekam in katerim se je ponoči posrečilo zavzeti eno izmed naših oporišč na odprtem polju. Po srditih bojih, ki so trajali do jutra, so naše čete zopet prepodile sovražnika. Na ta način so ostale vse postojanke v naših rokah.

„Na planoti Lafraun je prisilil naš topniški ogenj prodirajočo sovražno pehoto, da se je vrnila tja, odkoder je prišla, s krvavimi glavami in težkimi izgubami. Na ostali fronti se ni pripetilo nič važnega".

CADORNA ZOPET POROČA O USPEHIH.

Rim, 5. oktobra. — Italijanski veliki glavni stan daje sledeče naznanje:

„Artiljerijski spopadi so se vršili na raznih točkah bojne črte. Sovražna artiljerija je silno obstreljevala korminski kolodvor, ne da bi napravila kakšno škodo. Naše topništvo je uspešno streljalo na neko sovražno baterijo, opazovalno stražo in vozno kolono.

„Sovražnik se poslužuje ročnih granat, ki vsebujejo očem škodljiv plin. Naše čete si zavarujejo oči z očali in drugimi pripravami.

„Velikanske plohe ob spodnji Soči nikakor ne oviraje delavnosti naših čet, na tudi ne zadržujejo napredovanja naših saperjem. (Cadorna se najbrž več ne upa poročati o vremenskih zaprekah, o katerih je izpočetka neprestano govoril v svojih uradnih obvestilih. — Op. ur.).

AVSTRIJSKO BOJNO BRODOVJE PRIDNO NA DELU.

Marseille, 5. oktobra. — Francoski parnik „Provincia", ki je vseboval 2245 ton je bil v nedeljo zjutraj pred Cerigo ob južnozapadni grški obali po avstrijskem podvodniku torpediran in pogreznjen v morske globočine. Podvodnik je ukazal parnikovemu moštvu v rešilne čolne, in medtem, ko je štirideset mož veslalo k obrežju, je pognal avstrijski podvodnik francosko ladjo na dno morja.

Cyprien Fabre & Co., lastniki „Provincije" so bili odstrani mornarske oblasti včeraj obveščeni o izgubi njihovega parnika.

SPREJEM OGRSKO-HRVATSKE DEPUTACIJE PRI CESARJU.

Dunaj, 2. septembra 1915.

Ob 11. dopoldne je sprejel cesar v veliki galeriji schönbrunnskega gradu iz 470 članov obstoječo ogrsko-hrvatsko deputacijo, ki je bila na vožnji proti gradu od množice jako simpatično pozdravljena.

Ko je prišel cesar v galerijo, so zadonel miogočni Eljen! in Živio!-klici. Ministrski predsednik grof Tisza je imel imenom deputacije, ki se je prišla poklonit, na cesarja nagovor, tekom katerega je najprej naglašal sveta čustva zvestobe, vdanosti in hvaležne ljubezni do cesarja, nakar je izvajal:

Sedaj je preteklo že eno leto, odkar se bojujemo na življenje in smrt proti premoči. Poslali smo v boj svoje najboljše sile. V ognju so bile preizkušene sijajne čednosti ogrskega in hrvatskega naroda. Bogu se je zahvaliti, da zamoremo po tolikih nevarnostih in bojih s ponosno samozavestjo gledati v preteklost. Ministrski predsednik se je zahvaljeval nato vladarju, da je zasigural Ogrski dostojno mesto v monarhiji in ustvaril tako podlago za lepšo in srečnejšo bodočnost, in je nato nadaljeval: V očigled veliki nevarnosti je prenehal vsak strankarski spor v ogrskem narodu. Na bojiščih, prelitih s skupno krvjo, smo se sešli tudi z bratskim hrvatskim narodom. Enako sijajno odseva ogrsko in hrvatsko junaštvo. Vojna nas je naučila, da se mudimo tudi tu na Dunaju med brati, kojih najsvetejša dolžnost je medsebojna obramba. Skupna nevarnost je tudi v odnošajih med obema državama monarhije pokazala, da je zavest skupnosti globoko vkoreninjena in v trenutkih nadloge zmagovita. Ministrski predsednik grof Tisza je zaključil z obljubo, da ne bomo pozabili naukov tega velikega časa. Zahvalimo se Bogu za milost, da je smelo Njegovo Veličanstvo doživeti zmagovito opravičenje svojega dela v bojih tega velikega časa in molimo k Vsemogočnemu, da bi še dolgo ohranil Njegovo Veličanstvo v srečni dobi, po zmagovitem izidu velike borbe sledečega častnega miru na korist in srečo narodov.

Cesar je odgovoril na poklonstveni govor s sledečim nagovorom:

„Po izbruhu vojne žalibog vsled vladarskih dolžnosti nisem mogel priti v ogrsko glavno in rezidenčno mesto. Tem večje je moje veselje, da ste Vi kot zastopnik municipijev Ogrske in njenih postranskih dežel prišli k meni iz vseh delov dežele: Globoko me je ginil izraz vdanosti kot nova manifestacija zvestobe in podložnosti ogrskega in hrvatskega naroda. Ena mojih največih radosti je, da se je s sodelovanjem odličnih ogrskih državnikov posrečilo zasigurati uspešno sodelovanje med krono in narodom kakor tudi med ogrsko državo in mojimi ostalimi kraljestvi in deželami na trajnih podlagah in tako odstraniti nesporazumljenja, ki so se skozi stoletja vedno in vedno ponavljala. Bolj kakor kdaj dosedaj so izkušnje sedanjosti dokazale, da je to delo sprave in sporazuma duha popolnoma prešinilo moje narode, posebno pa narode ogrske krone. Ko so nas napadli naši sovražniki v osvojevalni pohlepnosti, sta odšla ogrski in hrvatski narod, čuteč se eno s krono, v bratskem tekmovanju z mojimi ostalimi narodi na moj poziv z navdušeno odločnostjo in z vso silo moči v boj proti sovražnikom. V deželi je prenehal vsak političen spor. V goreči ljubezni do domovine, pripravljeni za vsako žrtev, so se sešli vsi narodi. S ponosnim veseljem vidim, kako se v tej velikanski borbi zopet blešče vojne čednosti ogrskega in hrvatskega naroda in kako se obnavlja stara vojna slava teh obeh bratskih narodov. Z globoko hvaležnostjo me navdaja, da skušajo oni, ki so ostali doma, s stopnjevanim izpolnjevanjem državljanskih dolžnosti, s hrabrim prenašanjem vseh nadlog vojne, z vdano požrtvovalnostjo in s krbjo za ponesrečenee po vojni, pospeševati našo stvar. Trdno je moje prepričanje, da bodo moje junaške armade izvojevale čast in častem, trajno zasiguran mir in da bo ogrski državi in v njej združenima obema narodoma, v zgodovinski zvezi z mojimi ostalimi narodi, posvečeni po sedanjem skupnem boju in po skupnih žrtvah, usojeno, da bo s povečano silo in ugledom uživala blagoslove miru.

Zaupam na Vsemogočnega, da bo krona sv. Štefana, ki je zamogla obvarovati modrost in silo prednikov skozi stoletne viharje, tudi po sedanjih izkušnjah, obdana z novo slavo, svetila še z večjim bleskom bodočim srečnejšim rodovom. Moja naprisrčnejša zahvala za prihod in vaše poklonitev in sporočite narodu izraz moje, iz srca prihajajoče zahvale za zvestobo in junaško držanje“.

Tako nagovor ministrskega predsednika Tisze, kakor tudi odgovor cesarja sta bila sprejeta z viharnim navdušenjem.

Ko se je obrnil cesar proti izhodu in šel mimo skupine članov hrvatske delegacije, je ban baron Skerlecz ponovil v hrvatskem jeziku izraz zvestobe in vdanosti hrvatskega naroda do Njegovega Veličanstva.

Cesar se je zahvalil, da so prišli hrvatski člani in mu dali priložnost, da se zahvali za odlične čine in vztrajno držanje Hrvatov v teh težkih častih.

„Zahvalim se Hrvatom“, je rekel cesar, „še enkrat iz vsega srca in računam nanje tudi v bodočnosti“.

Po končanem sprejemu se je podala deputacija k sprejemu na magistrat, pozdravljena živahno na vsej poti od množice ljudstva.

Pri sprejemu v mestni hiši je pozdravil župan dr. Weiskirchner ogrsko-hrvatsko deputacijo kot dobrodošlo in rekel: Kakor je armada, ki nam je kot narod pod grožjem in volja na roda sveta, zapečatila sedaj in za vedno s krvavimi žrtvami voljo za edinost, tako je v razvoju nepremagljivih sil naših narodnih plemen garancija, da bo izvojevan domovini mir, ki ji prinese trajno sigurnost in nadepoln procvit. Nikdo nam ne bo mogel vzeti sadov te težko izvojevane bodočnosti, če bomo vztrajali pri bratski skupnosti. Župan je zaključil s Hoch-klicem na goste.

Budimpeštanski župan dr. Barczy se je zahvalil za gostoljubni sprejem in izrazil prepričanje, da prevladuje tako v Avstriji kakor na Ogrskem prepričanje, da sreče in procvitanje enega garantirata moč in sigurnost drugega, spoznanje, za katero je toliko sinov Ogrske in Avstrije prelilo svojo kri. Ta krvna pogodba združuje od sedaj naprej vse Avstrijce in Ogre, ki so dokazali, kako znajo zmagovati in umirati ramo ob rami. Na nas je sedaj, da pokažemo, kako znamo živeti medsebojno. Župan je zaključil s Hoch-klicem na Dunaj.

Povodom bivanja velike deputacije hrvatskih in ogrskih municipijev na Dunaju ki se je poklonila Nj. Veličanstvu sta bila župana Dunaja in Budimpešte še v posebni avdienci pri vladarju. Na nagovor dunajskega župana dra. Weiskirchnerja je odgovoril vladar med drugim, da mu je prihod obeh županov v skupni avdijenci v veliko tolažbo in istotako da je čul z velikim veseljem, da sta se Dunaj in mestna hiša okitila tudi z ogrskimi in hrvatskimi zastavami. Iz tega da se more le najboljega nadejati za bodočnost.

To poročilo nam zopet dovolj jasno dokazuje, da niso slovanske zastave v Avstriji prepovedane, kakor je to prednedavnim trdilo neko tukajšnje ligaško trobilo.

NAŠ PRIDNI ROJAK.

Nekako tri mesece je odtedaj, ko je stal pred zamreženim oknom inozemskega oddelka „Prve-druge Narodne banke v Pittsburghu, Pa. Žarečih lic vzame nekaj bankovcev iz stare denarnice ter jih vroči uradniku z naročilom, naj pošlje banka ta denar njegovi mladi ženi v stari domovini. To so bili njegovi prvi prihranki.

Zgodovina le-tega rojaka je nam znana. Tik pred izbruhom sedanje vojne je odšel iz svoje stare domovine za boljšo srečo. Ne dolgo predtem se je bil poročil. Komaj pa si je ustanovil srečno domače ognjišče, ga je zadela nesreča. Strašen požar, ki je domalega vpepelil njegovo rojstno vas, je uničil tudi njegovo sicer majhno, ali vendar cvetočo obrt. Tako se je zgodilo, da je odšel v daljni svet, pustivši svojo mlado ženo doma. Pozneje enkrat bo prišla za njim, medtem pa ji bo on pomagal s svojimi prihranki. Ali revež je dospel v Ameriko ravno ob času najhujše gospodarske krize, in sila trda mu je šla. Po dolgem trpljenju in mučenju se mu je vendar nasmehljala sreča. Dobil je dobro in trajno službo, in tako je naš pošteni rojak poslal pred tremi meseci svoji ubogi, mladi ženi svoje prve prihranke.

Pa tudi naložil je ob tej priliki nekaj denarja na obresti. Prejemši vložno knjižico je rekel smehljaje uradniku, da bo ta vložek za vozni listek — kajti takoj po vojni pride tudi ona, — njegova mlada žena — v deželo, — ter jel razkladati načrte svoje bodočnosti.

Vsako drugo soboto smo ga videli odtakrat v banki, in vsakopot je naložil nekaj denarja na obresti. Mi vsi se ga vselej prav prisrčno razveselimo. Pred nekolikimi tedni mu je poslala njegova ženica fotografijo. Prav lepa stvarca, smo mu hvalili ženico, in mož je bil ves srečen.

Zadnji teden je prišel zopet k nam ter rekel:

„Rojak, ne morem več zdržati. Bogve kdaj bo konec te nesrečne vojne. Poglejte v mojo knjižico, je li že dovolj denarja za vozni listek, ali ne. Ženo hočem imeti na vsak način pri sebi“.

V našem oddelku za parobrodne vozne listke smo izvedeli ceno vožnje iz Holandskega v Ameriko, zračunali voznino od njegove rodne vasi do Holandskega ter pridejali še ostale stroške. Ob tem računanju je strmel naš rojak v številke, kakor bi bila vsa njegova sreča odvisna od njih.

„Prav toliko, ali zadosti“, smo mu povedali.

Našega prijatelja se je polastilo po teh besedah takšno veselje, da je udaril poslujočega uradnika Prve druge Narodne banke s takim zamahom po rami, da je skoro omednel. A uradnik mu tega ni zameril, pač pa mu je smehljaje segel v roko.

Naš pridni rojak pa je takoj zahteval za svojo ženo vozni listek, katerega smo ji takoj poleg drugega denarja odposlali v staro domovino.

„In kadar pride **ona**“, je še pristavil naš prijatelj, „jo Vam predstavim. Boste videli, kako ljubka ženska je to. In kadar ne bom jaz utegnil priti sam semkaj, bo prinesla ona najine prihranke v Vašo banko na obresti. Kajti varčevala bova na vso moč. Sedaj sem namreč šele izpoznal, do kakšne sreče privede človeka varčevanje“.

Po teh besedah se je naš pridni rojak poslovil veselega srca od nas. Med vrati pa se je še okrenil ter pridejal: „Pa tudi svoje rojake privedem k Vam, k First-Second National Bank in Pittsburgh, Pa. Zbogom, rojaki“. In mož je smehljaje odšel proti svojemu domu.

A.

POTEK ŠESTE REDNE KONVENCIJE S. N. P. E.

Ker je gotovo mnogo naših naročnikov med člani onih društev, ki so pod okriljem S. N. P. E. in ker je delovanje konvencije tako močne organizacije, kakor je ravno Slovenska Narodna Podporna Enota, sila odvažno za naš narod v Ameriki, se nam zdi umestno, da ponatisnemo iz „Glasila“ tozadevno poročilo. Konvencija se je pričela 20. septembra 1915. v Pittsburghu, Pa., kakor smo že poročali v tem listu.

Dopoldanska seja dne 20. septembra t. l.

Zborovanje je pričelo ob devetih dopoldne v Kranjsko-Slovenskem Domu. Dvorana je primerno okrašena z zastavami in zelenjem. Na stenah in galeriji bleste napisi, ki pričajo, da se vrši zborovanje napredne podporne organizacije: „Delavec, ki se ne bojuje je za svojo osvoboditev, ni vreden svobode“. — „Zemlja rodi za vse ljudi na svetu vsega preveč, zakaj potem lačne ljudi na svetu“. — „Kapitalizem je največji sovražnik ljudskega blagostanja na svetu, zato ga je treba odpraviti“. — „Svoboda, enakost in bratstvo so naš cilj“. — Nad odrom blišči napis: „Pozdravljeni bratje in sestre! Naprej za S. N. P. E.!“

Točno ob devetih dopoldne odpre br. gl. predsednik Jakob Miklavčič VI. redno zborovanje s sledečim nagovorom

Cenjeni bratje in sestre!

V teku treh let je nemila smrt prekinila nit življenja mnogim našim bratom, sestram in tudi otrokom. Preminoli so in jih ni več med nami. Nam ni bilo mogoče izkazati sožalje, ki ga čutimo v naših srcih, zato vas pozivljem, da vstanete s svojih sedežev v znak sožalja.

Cenjeni brati in sestre! Z velikim zadovoljstvom smo se vračali na svoje domove s konvencije v Milwaukee pred tremi leti. Občutili smo, da smo storili, kar je bilo v naših močeh, da smo zadovoljili naše brate in sestre, ki so nestrpno pričakovali izid našega dela.

Bratje in sestre! Ako pogledamo v pretekla tri leta, moramo z veseljem pozdraviti napredek, katerega je obrodilo naše delo. Nova društva so se ustanovila in članstvo je rastlo kljub slabim delavskim razmeram. Otročji oddelek je narastel približno na 3,000 članov, imovina S. N. P. E. se je potrojila. Vstanovili smo razrede, obenem se mora priznati, da je naša slavna jednota ena najboljših slovenskih organizacij.

Cenjeni bratje in sestre! Prepričan sem, da smo danes prišli tukaj zbrani z velikimi nadami v naših srcah, da bodemo zopet izvršili mnogo dela v korist naše jednote, ki ga nestrpno pričakujejo od nas.

Dolžnost nas veže, da delamo v slogi, dolžnost naša je, da delamo bratsko. Ako bodemo složni, bodemo gotovo dosegli cilje, za katerimi stremimo mi in naša slavna S. N. P. J. kakor ves napreden element drugih naprednih narodov. Bodite pozdravljeni najprisrčnejše in pojdimo na delo.

Brat predsednik pozivlje zbor, da izvoli poverilni odbor, da pregleda pooblastila delegatov in delegatinj.

Stavljen je predlog, da se voli tri člane v poverilni odbor, protipredlog se glasi, da se jih izvoli pet. Sprejet je protipredlog.

Nominirani so bili Br. M. Kure, Žarnik, Žerovc, Karlinger, Pleteršek, sestra Zalokar, br. Stepanovič in Vesel. Potom tajne volitve so bili izvoljeni v poverilni odbor sledeči Br. Kure 99 glasov, Pleteršek 70 glasov, Zalokar 82 glasov, Žerovc 75 glasov, Karlinger 86 glasov, ki nastopijo takoj svoje delo.

Br. gl. tajnik predloži spored za VI. konvencijo, ki se sprejme s pripombo, da se 15 točko „združitev jednot in zvez“ lahko preloži vsaki čas, če bodo okolščine tako zahtevale. Predlog se sprejme.

Br. gl. tajnik predloži dnevni red za VI konvencijo. Po prečitanju dnevnega reda se oglasi k debati več bratov. Neki brat, želi, da se doda k dnevnemu redu, da se dovoli vstop časniškim poročevalcem. Željo se spremeni v predlog, in odloži, da poverilni odbor poroča o pooblastilih.

Prečita se imena gl. odbornikov, navzoči so vsi razen br. Štefančiča in Šarca. Za br. Štefančiča poroča br. Karlinger, da mu ni bilo mogoče priti radi njegove trgovine. Za br. Šarca poroča br. Verderbar, da ima pismeno poročilo, ki pa pride na dnevni red ob času poročila gl. odbora. Se vzame na znanje.

Čita se delegate. Br. Kure, gl. poverilnega odbora vpraša, če se dostavki pri poverilnih listih takoj prečitajo ali kasneje!

Predlaga se, da se vsaka zadeva o tem takoj reši. Predlog sprejet. Na to prečita br. Kure priziv manjšine od društva Slavije, štev. 1., v katerem protestirajo proti izvolitvi br. Stoniča. Opirajo se na dejstvo, da je omenjeni že prejel odškodnino za roko in nogo, ter je v takem položaju šel na dolgo pot. Vname se debata, v katero poseže več bratov in stavi se predlog, da se priziv zavrže. Neki drugi delegat predlaga, da se protest vzame na znanje in sprejme kot delegata br. Stoniča. Br. Kure in Skubic podasta svoje pojasnilo o tej zadevi. Soglasno se sprejme brata Stonicha za delegata.

Društvo „Slovenec“ štev. 75., je izvolilo drugega delegata br. Janačeka na mesto br. Pleše, ki ni dobil dopusta. Se sprejme br. Janačeka. Na dnevni red pride zadeva društva „Primož Trubar“ štev. 126. Prečita se pismo društva, v katerm poroča, da je izvolilo drugega. Navzoči br. Jenc poroča, da je bil izvoljen na redni seji za delegata. Vname se obširna debata, katere se udeleži več delegatov. Po razpravi stavi neka delegatinja predlog, da se br. Jenca ne sprejme še za delegata, ker je bil zadnji čas izvoljen in se ji vidi nepravilno. Neki drugi brat predlaga, da se nadaljuje s čitanjem imen delegatov in potem pa takoj vzame v razpravo zadevo br. Faletiča in po razsodbi odloči, kdo bode delegat za društvo „Primož Trubar“. Predlog sprejet. Br. predsednik vpraša, koliko časa se bode zborovalo. Neki brat predlaga, da se zboruje od osmih do dvanajstih in od dveh do šestih. Stavijo se še različni predlogi. Na kar je bil sprejet predlog z dodatkom, da se dovoli 15 minut odmora med sejo in se zboruje od osmih do dvanajstih dopoldne in od dveh do šestih popoldne.

Br. Zavertnik vpraša, če se bode dalo tiskati zapisnik in kje. Br. Miklavčič pojasnjuje razmere glede tiskarn v Pittsburghu. Neki brat nasvetuje, da bi se dalo zapisnike mimiografirati. Debate se udeleže še drugi bratje, na kar predsednik zaključi sejo ob dvanajstih opoldan.

(Dalje prih.).

SENATOR STONE ZOPER ALIIRSKO POSOJILO.

St. Louis, Mo., 30. septembra. — Senator Stone iz države Missouri in obenem predsednik senatnega odseka za vnanje zadeve, je danes podal izjavo, v kateri odločno obsoja dovolitev nameravanega posojila, za katerim se sedaj pote aliirski agenti po Združenih državah. Izjava se glasi nekako tako:

„Pred nekolikimi dnevi mi je predložil v Washingtonu neki ameriški državljan nemškega rodu in mišljenja v imenu nekega nemško-ameriškega društva ugovor zoper vse, kar bi utegnilo izpremeniti naše narodno držanje častne nevtralnosti v pristransko. To bojazen je to, kar sem danes čital o posojilu, še bolj okrepilo... Če bi prodali one milijone vrednostnih papirjev, za katere jamči premoženje našega naroda, potem bodo tisočeri in tisočeri ameriških državljanov želeli uspehe onim državam, ki so jim dale svoje obveznosti. Gospod Morgan je fiskalni agent Velike Britanije v Združenih državah. Le-ta in njegovi mojstri v Londonu bi si ne mogli izmisliti boljšega načrta, da zbude mogočno in aktivno razpoloženje za Angljio v tej deželi. Jaz sem zagovornik in bojevnik častne nevtralnosti. V meni pojema potrpežljivost, če kdo s stališča, Nemca, Angleža ali koga drugega razpravlja z mano o mednarodnem vprašanju. Kar je rekel predsednik o tem, namreč, da se naj naš narod nikar ne spušča v finančne zadeve te ali one v boj zapletene države, je bilo tačas in je še danes povsem pravilno. Naš narod se ne sme glede vnanje vojne razcepiti v dva sovražna si tabora.

„Mi moramo imeti glavo na pravem mestu, ter si ne smemo dati trdnih tal izkopati izpod svojih nog potom zvitih spletk pretkanih ljudi. Predvsem moramo skrbeti za Ameriko, dokler divja ta vojna. Državljan te dežele, kateremu ni Amerika nadvse, je nečvreden človek“.

UTRINKI.

Hraniti je kakor plavati; treba prvikrat malo poguma in energije, da ostaneš „gori“, potem pa že gre samo ob sebi.

* * *

Tisočkrat več spoštovanja zasluži človek, ki štedi en cent, kakor oni, ki lahkomišljeno potroši en dolar.

* * *

Banka ni le zavod, ki opravlja denarne posle, marveč tudi blagotvorna socijalna institucija, ker navaja ljudstvo k štednji.

* * *

Ne toliko velekapital milijonarjev, marveč v večji meri prihranjeni denar široke mase sestavlja narodno bogastvo.

* * *

Narodne Banke so gospodarske trdnjave, katerih noben sovražniški naskok ne more zavzeti.

* * *

Kdor danes pošilja denar v staro domovino, napravlja dvoje: dober posel in blagodarno delo. Med tem ko radi nizke cene denarja v starem kraju mnogo zasluži, prispeva k olajšanju strašne bede v težko poskušeni domovini.

* * *

Kam pa Ti, rojak, neseš svoj denar v shrambo? Kako ga pošiljaš v stari kraj? — Neumno vprašanje. Grem tja, kamor zahajajo vsi moji rojaki, v Prvo-Drugo Narodno Banko v Pittsburghu. Po angleški ji pravijo First-Second National Bank, Pittsburgh, Pa., Corner Fifth Avenue & Wood Street.

Adv.

50,000 KNJIŽIC

POPOLNOMA ZASTONJ

POT K ZDRAVJU, MOČI IN KREPOSTI.

Ali trpite

na sifilisu ali zastrupljenju krvi, kapavici, živčni slabosti, na spolno-urinarnih in drugih nalezljivih boleznih, naduhi, neprebavnosti, zapeki ali konstipaciji, kataru, zlati žili, revmatizmu, ali na želodčnih, mehurnih in ledvičnih bolezneh?

Imate li bolečine v križu in v sklepih ali zgibih, glavobol, izgubo teka, kislino v želodcu, riganje, žolčno riganje, pogosto bljuvanje, umazan jezik, smrdečo sapo, črne kolobarje okrog oči, slabo spanje in grde sanje? Ali se hitro vznemirite, ustrašite, razburite, razjezite in padete v slabo voljo? Ali ste nervozni in utrujeni ob jutrih, plašni ali boječi v družbi, obupani in žalostni? Naša brezplačna knjižica vam pove vse, kar se tiče teh bolezni, v vašem materinem jeziku, da lahko vsakdo razume in se okoristi z nasveti in podatki, ki jih vsebuje.

Zaloga znanosti je, in vsebuje ravno tiste stvari, ki jih bi moral znati vsak moški — mlad in star, bogat in reven, oženjen in samski, bolan in zdrav. Zapomnite si, da je ta knjižica popolnoma zastonj; mi plačamo tudi poštnino. Na ovitku ni zdravnikovega imena in vsledtega nihče ne ve, kaj je notri, kakor samo tisti, ki dobi. Zapišite vaše ime in naslov razločno na spodnji kupon, izrežite in pošljite nam.

POŠLJITE KUPON ZA KNJIŽICO ŠE DANES.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 701, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Zanima me Vaša ponudba glede brezplačne zdravniške knjižice in želim, da mi takoj pošljete en izvod.

IME .....

ŠTEV. IN ULICA ALI BOX.....

MESTO .....DRŽAVA .....

SLIKE Z BOJIŠČA.

PRIHAJAJO VSAK TEDEN NOVE IN JIH LAHKO DOBITE POPOLNOMA BREZPLAČNO.

—:—

Vsakemu našemu naročniku, kateri nam najde novega naročnika vsaj za pol leta in pošlje njegovo ime in naročnino (najmanje 50c) na upravo bode dobil na zahtev gori imenovane bojne slike za poklon brezplačno in poštnine prosto.

NAŠIM NAROČNIKOM NA ZNANJE.

V zadnjih dneh nam je došlo veliko vprašanj glede vojaških zadev. Mnogi naši rojaki so nam priložili tudi zneske po 50 c., misleč, da tudi mi računamo za par stopinj na avstrijski konzulat po 50 c., kakor je to storila svojčas Sakserjeva šifkartašnica.

Da obvarujemo rojake pred nepotrebnimi stroški, naznanjamo vsem naročnikom „Slovenskega Naroda“, da izvršuje uredništvo „Slovenskega Naroda“ vse zadeve, ki so v zvezi z avstrijskim konzulatom in katerih ne morejo opraviti naši naročniki sami, popolnoma BREZPLAČNO. Le če je treba vrniti listine po pošti naj nam prilože poštnih znamk v primerni vrednosti.

Uredništvo „Slovenskega Nar“.

Mrs. Marija Skala, P. O. Box 75, Tooele, Utah, bi rada zvedela za svojo sestro **Nežo Golobič** omoženo **Novak**. Pred več leti je bivala na Chisholm, Minn, potem je odšla nekam na farmo. Ako kdo kaj ve o njej naj to sporoči na gornji naslov 10. 6. - 3.

Vsak pošten delavec si lahko zasluži v **svojem prostem času nekoliko dolarjev na** teden, ako se takoj obrne na upravo „Slovenskega Naroda“ za pojasnilo.

UGANKA.

Beseda prva prva je,
Beseda druga druga je,
A tretja od naroda izhaja,
K četrti nosim darje svoje,
Vse skupaj v mestu pa leži
Kjer dima in jekla ne „fali“.

Vsakdor nam pošlje rešitev te uganke, skupaj s svojim imenom in natančno redaso, dobi zastonj okusen dar.

Rešitev zagonetke prinesemo danes 15 dni.

Adv.

KRVAVA TRAGEDIJA V PROSPECT-PARKU.

Brooklyn, N. Y., 30. septembra. — Krvava žaloigra se je danes zvečer nekako ob devetih odigrala ob vhodu v Prospect-park na tretji cesti v Brooklynu. Petindvajsetletni prodajalec Murray H. Gordon s št. 1662 Eastern Parkway je ustrelil svojo 28 let staro ženo Bessie ter potem pognal kroglo sam sebi v prsa. Preden je še prispela zdravniška pomoč na lice mesta, sta že oba izdihnila. Mimoidoči so opazovali to nesrečno dvojico nekaj minut pred devetimi. Sedela sta na klopi ter se precej silno pričkala. Nenadoma raztrga žena neko pismo, plane pokonci ter odbeži. Komaj pa se je bila žena Bessie v teku oddaljila trideset korakov, potegne njen spremljevalec samokres iz žepa ter odda nanjo tri strele. Prva krogla je zadela ženo v obraz, druga v leva prsa, a tretja je izgrešila svoj cilj. Preden pa je mogel kdo prijeti napadalca, se je le-ta že vrnil na prejšno klop, kjer si je pognal kroglo v srce ter si tako prerezal nit življenja.

Ljubosumnost je najbrž igrala glavno vlogo v tej krvavi tragediji. Mlada zakonska dvojica se je ločila pred enim mesecem, in sicer je obdolžil mož svojo ženo zakonske nezvestobe.

Pravijo, da je mož nameraval vložiti tožbo za ločitev zakona. Kako sta se nesrečnika sešla, ali je tu šlo za domenek, ali slučajni sestanek, se ne more dognati. V žepih samomorilčevih so našli dvoje pisem, ki sta bili naslovljeni na oba njegova brata, drja Cehrlesa Gordon in Cyrusa Gordon. Mladi zakonec je delal za Universal Button Co. v Bostonu. Umor se je odigral skoro pred nosom nekaj vojakov ki so jezdili po parku.

NAŠE TEKME ZA KRASNA DARILA SO SE UDELEŽILI BOSLEJ SLEDEČI NAROČNIKI IN NAROČNICE „SLOVENSKEGA NARODA“.

Anton Kelbel je pridobil naročnikov za	32 dobitkov
Lucija Ribnikar je pridobila naročnikov za	28 dobitkov
Anton Udović je pridobil naročnikov za	16 dobitkov
John Recher je pridobil naročnikov za	12 dobitkov
Matija Leskovec je pridobil naročnikov za	8 dobitkov
Frank Martinjak je pridobil naročnikov za	8 dobitkov
Anton Kropušek je pridobil naročnikov za	6 dobitkov

Kdor še ni prečital tozadevnega oglasa na 5. strani „Slovenskega Naroda“, naj to stori danes ter začne takoj nabirati naročnike.

Uprava „Slovenskega Naroda“.

BOJNE MAPE

EVROPSKIH V BOJ ZAPLETENIH DRŽAV V OBLIKI VELIKE KNJIGE Z 20 STRANMI.

SAMO 25 CENTOV.

Najnovejši bojni zemljevid, knjiga 20 strani v barvah. Knjiga je velika 14½ palca v dolžino in 10 palcev v širino.

Najprej so navedene sile vseh vojsk s številkami, nadalje so v njej slike vladarev vseh vojskujočih se držav in onih, ki se še utegnejo zaplesti v vojno. Skupaj deset vladarjev.

Zatem prva mapa v barvah porazdeljuje celo Evropo, kakor se v sedanji vojni grupirajo države, in kdo in proti komu se bori, je tudi označeno v barvah.

Četrta stran obsega cel svet, na kateri je označeno, koliko ima vsaka vojujoča se država kolonij ali naselbin in kje se nahajajo.

Na peti strani je v barvah nemško cesarstvo, obkroženo od sovražnikov, ki se bojujejo, in kje se bojujejo.

Na šesti strani je Rusija z mejami Nemčije in Avstro-Ogrske, kjer se sedaj bijejo silno krvavi boji.

Sedma stran obsega Anglijo z njenim otočjem in Irsko, okoli katere se bijejo velikanske pomorske bitke.

Na osmi strani je Francija z mejami na Nemčijo in Belgijo, koder razsajajo najljutejši boji.

Deveta stran obsega celo avstro-Ogrsko državo z njenimi mejami na Srbijo, kjer so se bili naši sinovi, bratje in sosedje, in pa z mejami na Rusko, kjer se sedaj merijo avstrijske in ruske vojske v najsrditejših bojih.

Na deseti strani je Srbija z novo teritorijalno posestjo in mejami, kjer se nahaja sedaj srbska vojska i t. d.

SAMO 50 CENTOV,

pa dobite velikansko knjigo istotako s tolikimi stranmi in s slikami vladarjev vseh sedaj v boj zapletenih držav, poleg te pa še eno knjigo s slikami z bojišča, ki vsebuje 50 krasnih slik.

Na sredini te zemljepisne knjige je posebno natanko in precizno izdelan zemljevid avstro-ogrske monarhije, kjer se najde vsa naša mesta in se more natanko zasledovati bojne dogodke v naši domovini v Karpatih in v Galiciji. Knjiga je zares prekrasno delo s 50 velikimi slikami z bojišča.

A vse to dobite samo za 50 centov.

Kdor torej želi prvo, samo mapo ali drugo, „mapo s slikami z bojišča“, naj se takoj naroči ter pošlje obenem 25 ali 50 centov na upravo „Slovenskega Naroda“.

Slovenci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski Narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!

ŽEPNO PERO, SVINČNIK in PEČAT Z IMENOM IN PRIIMKOM SAMO ZA NAŠE NAROČNIKE. **50c**

Napišite svoje ime im priimek, pošljite 50 c. na upravo lista, navedite svoj točni naslov, in naročilo se bode takoj izvršilo.

TO SO GLOBOKE SOTESKE IN STRMI KLANCI, KJER ZADRŽUJE PEŠČICA NAŠIH JUNAKOV TISOČE IN TISOČE ITALIJANOV

Že pet mesecev je zatonilo v večnost, odkar se je Italija zapletla v bojni ples ob nepremagljivih avstrijskih utrdbah; in kaj je dosegla s svojo svežo vojsko, ki se je pripravljala na boj že od začetka sedanje svetovne vojne? — Nič, čisto nič. — Peščica naših neustrašenih junakov, Slovencev in Hrvatov, ki se bojujejo že nad leto dni, je došla iz Rusije na italijansko mejo in boreč se po levje ne dovoli celi italijanski vojski niti koraka preko nepremagljivega zidu avstrijskega.

ALIIRCA IZGUBILA 190.000 MOŽ NA ZAPAD. BOJIŠČU TEKOM NJUNE ZADNJE OFENZIVE.

NEMŠKE IZGUBE NE DOSEGAJO NITI 38.000 MOŽ. — NADALJNI FRANCOSKI NAPADI V CHAMPAGNE ODBITI. — ANGLEŽI ZAVRNJENI S KRVAVIMI GLAVAMI.

Berlin, 5. oktobra, preko Londona. — Zanesljiva vest javlja, da so Francozi izgubili v zadnjih bojih v mrtvih, ranjenih in vjetih najmanj 130.000 in Angleži 60.000 mož, dočim nemške izgube niti petine tega števila ne dosegajo.

FRANCOZI PRI MASSIGES POBITI.

Berlin, 5. oktobra, preko Londona. — V Champagne, kjer so Francozi poizkušali prebiti nemško bojno črto med Auberive in Ville sur Tourbe, so Nemci odbili včeraj vse sovražne napade z velikimi izgubami za Francoze. Posebno krvava je bila borba pri Ville sur Tourbe in pri Massiges. Nemška artiljerija je preprečila z ljutim ognjem združitev sovražnih čet ter tako zadušila nadaljnje napadanje že v kali.

V okraju Artois so Nemci še dalje potisnili angleško bojno črto severno Loosa nazaj ter tudi pri Neuville iztrgali 40 metrov dolg strelski jarek Francozom iz rok. Več drugih napadov pri Souchez in Givenchy je bilo odbitih.

ANGLEŽI ODNESLI KRVAVE GLAVE.

Berlin, 6. oktobra, preko Londona. — Nemško vrhovno armadno poveljstvo javlja iz velikega glavnega stana na zapadnem bojišču, da so bili vsi obnovljeni angleški napadi na nemške postojanke severno od Loosa zopet odločno zavrnjeni. Ob brezuspešnih napadih na te postojanke so pustili Angleži več kakor osemdeset vjetnikov v naših rokah; razentega so vtrpeli znatne izgube v mrtvih in ranjenih.

FFRANCOZI SE UMIKAJO.

Del jarka, katerega so se bili Francozi na griču severnozapadno Givenchy polastili, smo ga včeraj zopet dobili nazaj. Obenem smo zaplenili štiri strojne puške.

V Champagne je naperil sovražnik močan artiljerijski ogenj na našo postojanko severnozapadno Sonaina. Ko so naši opazili, da namerava sovražnik izvršiti napad, mu je izjalovil to nakano ogenj našega topništva. Pri Vanquois smo sovražnika prehiteli z operacijo min. Večje število takih postojank smo sovražniku razdrli.

PO KRATKEM ZMAGOSLAVJU — ŽALOST.

London, 6. oktobra. — Izguba „Hohenzollern“ Redoute pri La Basse, katero priznava angleški vrhovni poveljnik feldmaršal French v svojem včerašnjem poročilu, je napravil zmagoslavju nagel konec. Poročilo o zavrnitvi aliirske ofenzive je izzvalo po celi Angliji bridko razočaranje in vsepovsod je čuti godrnjanje in pritoževanje, češ, da je bila velika ofenziva zopet velika polomijada.

Domneva se, da so bile angleške čete takoj ob svojem prvem sunku po nemških protisunkih napadene ter niso imele dovolj časa, da bi si bile dobljene postojanke utrdile. Tešijo in tolažijo se vendar še s tem, da so bili glasom poročila vojskovodje Frencha vsaj na ostali fronti vsi nemški protinapadi uspešno odbiti.

Očitaje vprašujejo vlado: Kaj nam koristijo z ogromnimi žrtvami kupljene zmage, če se jih ne more prav nič izkoristiti? Vedno daljše kolone smrtnih naznanil v londonskih časopisih govore strašno povest o težkih izgubah v izjalovljeni ofenzivi.

Takšen „uspeh“ aliircev na zapadni fronti nikakor ne more zbuditi poguma stiskanim Rusom pa tudi ne zadušiti tlečega ognja na Balkanu.

Slovenci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!

NEMCI SO RUSKI NAPAD ZOPET ODBILI.

Berlin, preko Londona, 6. oktobra. — Nemško vrhovno armadno poveljstvo javlja iz vrhovnega glavnega stana:

„Armadna skupina feldmaršala Hindenburga:

„Po svojem porazu zdne 3. oktobra so Rusi včeraj obnovili svoje napade na naše postojanke. Vse smo igraje odbili.

„O ostalih armadnih skupinah ni ničesar poročati“.

V BORBI ZA DVINABURŠKE OKOPE.

London, 6. oktobra. — Ruski generalni štab javlja v svojem zvečer izdanem poročilu, da obsipavajo Nemci ruske postojanke pod Dvinaburgom neprestano s kroglami težkega kalibra. Nemcem se je posrečilo polastiti se dela okopov z mogočnim naskokom, vendar pravijo Rusi, da so si z močnim protinapadom zopet pridobili izgubljena tla.

Po poročilu nemškega armadnega poveljstva je bil sunek nasprotnika ob Dvini odbit. Na celi črti med Postavi in Smorgonom so jeli Rusi napadati v gostih masah, a vsi ti njihovi napadi so se ob izredno težkih izgubah ponesrečili. Ponočni ruski napadi so bili takisto brezuspešni.

Na ostali vzhodni bojni fronti je položaj neizpremenjen.

NOVA PANAMERIŠKA KONFERENCA.

Washington, 4. oktobra. — Državni tajnik Lansing je včeraj izjavil, da bo njegova predstoječa konferenca z zastopniki strank v amerikanski revoluciji, ki je povzročila padec diktatorja Huerte, samo informalnega značaja. Izdal ne bo nikakšnih povabil, ali dobrodošel bo vsakdo, ki želi preračetavati situacijo. Lansing je tudi povedal, da se bo pečal samo z onimi, ki so se vdeležili gibanja zoper Huerto. Združene države pripoznavajo zmago revolucije kot temelj v sedanjem položaju. Po sklepu svojega informalnega razgovora z Mehikanci bo sklical državni tajnik prihodnjo sejo pan ameriške konference, najbrže v soboto.

Kakor je razvidno iz poročil, došlih danes državnemu departmentu, Carranza ni samo nadomestil svojega povljnika v Matamoros, generala Nafarrate z nekom drugim, nego je odredil tudi druge izpremembe v svojem štabu na meji, da tako prepreči prestop meje in napade.

HMELJ.

Na hmeljskom trgu v Žalcu je bilo opaziti v pretečenem tednu nekoliko živahnejše gibanje. Dognano je, da se je pridelalo letos na Češkem za dobro polovico manj hmelja, kakor v lanskem letu. V zadnjem tednu je cena za žalski hmelj prvovrstne kakovosti poskočila za 15 kron pri stotu. Po tujem hmelju ni bilo skoro nobenega povpraševanja in so se gibale cene za tuj hmelj lanskega pridelka med 65 do 70 K za 50 kilogramov. Tudi na Nemškem je dolgotrajna suša zelo škodovala hmeljskim nasadom. Meni se, da bo letošnja hmeljska letina v Nemčiji za 20 odstotkov slabša, kakor je bila v lanskem letu. V Belgiji, v Franciji, v Rusiji in Galiciji se bo letos za 50 odstotkov pridelalo hmelja manj, kakor v lanskem letu, isto velja v Italiji.

Listnica uredništva.

J. H., Milwaukee, Wis. — Vaš dopis nam ugaja, ali radi pomanjkanja prostora ga priobčimo šele v prihodnji številki. Hvala zanj! — Pozdravljeni!

Iščemo mož in dečkov, ki se hočejo posvetiti brivski obrti. Pri nas se vsakdo tekom 4—6 tednov nauči brivskih poslov. Ni se vam treba ubijati po majnah in železnarnah, pa tudi bosov vam ni treba imeti nad sabo. Kajti brižko ko se pri nas naučite brivskih poslov, lahko takoj odprete svojo lastno brivnico. Česati, biti in striči se je treba slehernemu moškemu, pa naj so dobri ali slabi časi. Z brivsko obrtjo lahko prepotujete cel svet, a zraventega še prav dobro živite. Pri nas se lahko naučite tudi ženskega frizerstva in čiščenja rok. Za pojasnila pišite na: NOSOKOFF'S BARBER SCHOOL 1202, Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

VELIKA PONUDBA

Spredni del Nebo škatljice vreden ½c. v gotovini
Celi kupon vreden ½ centa v gotovini

Celi kuponi in spredniji deli škatljic imajo isto vrednost. Se jih lahko izmenja za gotovino ali vredne predmete. (Ta pogodba izgasne 31. decembra 1915.) P. Lorillard Co., Inc., New York Est. 1760

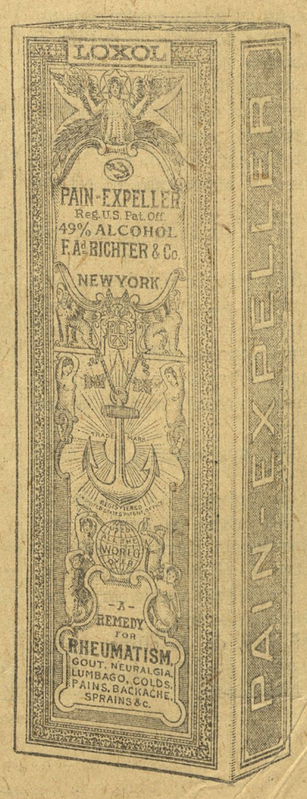

DR. RICHTERJEV

PAIN EXPELLER

ZOPER REVMATIZEM, NEVRALGIJO, OTRPNELOST SKLEPOV IN MIŠIC, ZOPER INFLUENCO, GLAVO IN ZOBOBOL.

Pravi lek se dobiva v zavitku, kot ga slika predstavlja. Odklonite ga, ako na zavitku ne najdete varnostne znamke „Sidro“.

Po 25 in 50 centov v lekarnah ali pa naročite naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.
74—80 Washington St.,
NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKI NAROD

(SLOVENIC PEOPLE.) Established 1906. Published every Thursday.

Published by Slovenski Narod Publ. Co., Inc. Felix Dolinar, Pres. C. Kolstad, Sec'y & Treas.

AMERICAN IN SPIRIT. FOREIGN IN LANGUAGE ONLY.

The best advertising Medium to reach the Slovenic people in the United States and Canada.

Entered as second class of mail matter at the New York Post Office under act of Congress of March 3. 1879.

Naročnino pošljite po Post-, Express- ali Bank Money Orderju, ali pa v registriranem pismu na:

„SLOVENSKI NAROD" 45 Vesey St. New York, N. Y.

9th YEAR. — Thursday, October, 7. 1915. — No. 33.

ZA RDEČI KRIŽ V LJUBLJANI.

Osrednji odbor „Rdečega križa v Ljubljani" sestoji iz naslednjih članov:

Predsednik: PETER PETEK, 308 — E. — 6th St. New-York City.
Tajnik: JOS. PAVLIČ, 341 — E. — 9th St. New-York City.
Blagajnik: JOHN JURKAS, ml., 640 Warren St. Brooklyn N. Y.
Zapisnikar: MARTIN HOLEŠEK, 275 — E. - 10th St. New-York City.
Zastopnik: JOHN INTIHAR, 21 Webster St. Newark N. J.
Nadzorniki: JOHN JURKAS, star., 640 Warren St. Brooklyn, N. Y.
ALOIS HENIGMAN, 331 — E. - 24th St. New-York City.
JOHN PETERKA, 124 First Ave., New-York City.

Krajevna nabirališča, odbore in zaupnike „Rdečega križa v Ljubljani" prosimo, naj se odslej nadalje obračajo v vseh zadevah, tičočih se „Rdečega križa v Ljubljani", na gori imenovanega tajnika: Mr. JOS. PAVLIČ, 341 — E. — 9th St. New-York City, nabrane prispevke pa naj pošiljajo blagajniku: Mr. JOHN JURKAS, ml., 640 Warren St. Brooklyn. N. Y.

IZ ENEGA OSATA DVE NJIVI PLEVELA.

I.

Doslej smo mislili, da izuči bridka izkušnja vsaj nekoliko pametnega človeka.

Ali v zadnjem tednu smo izprevideli, da temu ni tako.

Ko smo začeli boj proti pokopani kramarski ligi, smo menili, da imamo posla z zapeljanimi in zaslepljenimi ljudmi. Toda zadnji teden nam je pokazal, da smo imeli opravka s trdoglavci, ki jim ni para na svetu.

Po sramotni smrti kramarske lige so ligaški „prvaki" molčali nekaj tednov, in to tako trdovratno, da so ljudje že malodane pozabili na neumni nestvor, ki so ga izvarili in izkovali v Sakserjevem kurniku.

Nato se je jel new-yorški kramar kesati, da se je jel mešati v stvari, ki jih toliko razume, kakor zajec na boben.

V svojem listu je najprej točil pred narodom solze, češ, da ni tako mislil, da nima njegov list prav nobenega stika z njegovim jetičnim otrokom — kramarsko ligo — začel je grajati londonske postopače, izključil iz liginega odbora „slavnega opernega" pevca ter „literarnega" tajnika obenem. Izkratka priznal je, da jo je neznansko zavozil, priznal je, da je skrajno mal človek, si dal sam izpričevalo, da ni zmožen voditi političnih poslov v slovenskem narodu, ki živi po Ameriki.

Po vsem tem bi bilo pričakovati, da ne pride nikdar več s svojo masleno glavo na solnce.

Ali človeško življenje je polno najrazličnejših prevar, in Sakser se je zopet oglasil z jako nerodnim in polegtega še lažnjivim čvekanjem ter z bobnečimi, a obenem silno neukusnimi frazami pozval slovensko ljudstvo po Ameriki, naj se zopet oklene njegove šifkartašnice pod pretvezo, češ, da je Slovencem krvavo potrebna gonja zoper Avstrijo. Kajti če se omeni slovensko ligo v listu, ki je na tako podel način sramotil vse, kar je lojalno napram stari domovini, ter pital slovenski narod v starem kraju z izdajalci, se ne more pričakovati drugega kakor gojitev sovraštva do one zemlje, v kateri je tekla zibelka večini tukajšnih Slovencev.

Topot so si začrtali nekak „program". Pravijo, da hočejo izobraževati naše ljudstvo, pravijo, da se hočejo boriti za avtonomijo slovenskega naroda ter se na vse kriplje pehati za njegovo svobodo.

Kako so doslej delali za izobrazbo naših ljudi, je znano vsakomur, ki jih le količkaj pozna. Zato ne maramo izgubljati niti besedice v tem pogledu.

Ali glede avtonomije in svobode slovenskega naroda hočemo pač izpregovoriti par stavkov.

Da, avtonomijo se naj da Slovencem! Slovenijo Slovencem — je naše geslo. Ali te avtonomije ne bodo dobili Slovenci nikjer drugod kakor v Avstriji. Nikjer drugod ne bodo Slovenci tako lahko zahtevali avtonomije kakor v Avstriji, to pa iz povsem razumljivega in enostavnega vzroka, ker se sedaj bojujejo zanjo. Če bi jih zadela tako huda nesreča, da bi prišli n. pr. pod polentarja, bi jih le-ta gotovo ne smatral za prijateljski narod, čeprav je po mnenju gospodov okoli Sakserjevega lista italijanski kralj prav storil s slovanskega stališča, ko je napovedal Avstriji vojno. Če bi prišli pod Srba ali Rusa, j. nekdo v omenjem listu omenil, da bi zabredli iz dežja pod kap.

Kam vraga naj potem pride naš narod? V kateri državi naj vendar dobi slovenski narod avtonomijo?

Morda-li v samosvoji državi, ali v državi, ki je ni, morda v tisti neumni „Jugoslaviji", ki so jo ustanovili „jugoslovanki" postopači v Londonu in po Ameriki v svojih prenapetih možganih?

Tega ne povedo, ker se boje priznati, da je edino avstrijska monarhija tista država, v kateri se Slovencem nudi največ prilik, da dosežejo vse, kar je treba narodu za svoboden razvitek.

Pravijo, da se hočejo boriti, za svobodo naših ljudi. Kako se hočete bojevati za svobodo našega naroda, če sami niste svobodni? Kako se morejo bojevati ljudje za svobodo svojega naroda, če ne smejo medenj? Kako se bojujete za svobodo Slovencev, če jih zapeljujete ter jih vzgajate za izdajalce one domovine, v kateri naj bi bil slovenski narod svoboden?!

To nam povsem stvarno odgovorite, in dobili boste od nas tudi povsem stvarno priznanje.

a

Vi menite, da pomagate našemu narodu s tem, če pljujete na vse, kar mu je sveto. S svojim početjem, pa mu le škodujete na ugledu pred svetom. Kajti Vaš namen je pripraviti ga do tega, da bi bil tak, kakršni ste vi, da bi bil namreč škodljivec samemu sebi.

Naš narod potrebuje, kakor vsak drugi, izobrazbe, avtonomije in svobode. Tega se ne more odrekati nobenemu narodu in tudi ne posameznemu človeku.

Zato želimo vse troje tudi Sakserju. Saj mu manjka vseh treh avtonomije, svobode, zlasti pa izobrazbe.

Nadalje pravijo, da so začeli „delo" iz ljubezni do naroda. Ne vemo sicer, koga vse obsega tisti „smo", ali znano pa nam je prav dobro, da se vse, kar se začne v Sakserjevem kurniku, začne edinole iz ljubezni do dolarja in iz sovraštva do tiste Avstrije, za katero je še pred vojno tako vroče gorelo ligaškemu poglavarju kramarsko srce. (Mu je pač nesla tista hinavska ljubezen.)

Med drugim se tudi pobahajo, trdeč, češ, da je edino upanje vseh Slovencev Švicar Sakser, da je on edino sredstvo (sic), s pomočjo katerega bo slovenski narod mogel kaj doseči.

Take trditve so znaki blaznosti ali pa najskrajnejše nesramnosti in podlosti.

Doslej se new-yorški kramar še ni povzpel do take narodne blasfemije.

Človek, ki se je leta pehal edinole za svetlimi dolarji slovenskega ljudstva, si upa zapisati kaj takega, človek ki ni naše gore list in ki si hoče samolastno prisvajati politično vodstvo ameriških Slovencev, trdi, da je edino sredstvo, po katerem morejo Slovenci doseči svojo srečo?!

To presega že vse meje dostojnosti pa tudi domišljavosti.

Ni še dovolj, da je že tako sramotil naše ljudi in domovino, ni to dovolj, da ni dal našemu narodu še nobene fige od sebe. Ne, ni! Treba mu je bilo še bolj vnič podelati slovensko ime, katerega smatra za na smrt obsojenega, v katerega bodočnost nič več ne veruje.

Kdor brije tako nesramno in podlo norce iz Slovencev, je sovražnik našega naroda in nima pravice, da bi si nadeval ime Slovenec.

To je že drugi vzrok, zakaj ni Sakser Slovenec.

Proti koncu svojega „fulminantnega" članka očita **laži slovenskim listom** iz starega kraja. Pravi, da so samo frazarji, ko poročajo, da se naši rojaki onkraj morja navdušeno bore za svojo domovino.

Počemu je potem ponatiskoval Sakserjev list, počemu poročal lanzadanem, koliko je bilo naših fantov odlikovanih radi svojega junaškega obnašanja na bojnem polju, vas vprašamo?!

Če smatra Sakser slovenske liste iz starega kraja za lažnjive, potem ja že samo iz tega vzroka lažnjiv tudi njegov list, ker je veloma trosil lažnjiva poročila med našim narodom.

Sakser se je s tisto čvekarijo neznansko lopnil po svojih lastnih šeljustih.

In taki lopovi pravijo, da hočejo narodu dobro, da se bore za njegovo svobodo, avtonomijo in izobrazbo!?!

Narod onkraj morja bo nate pljuval, kameleonski Sakser, ko izve, kako sramotno si govoril o njem v svoji plenici, ter te preklinjal.

To je prva njiva plevela, ki je pognal iz enega osata — rajnke kramarske lige. O drugi pa izpregovorimo prihodnjič.

SAMO ZA NAŠE NAROČNIKE.

FONOGRAF VREDEN $25.—.

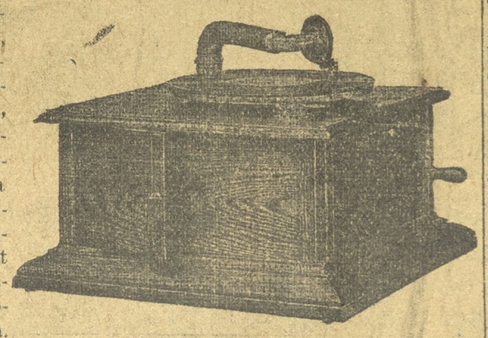

brez roga, najmodernejši zadnji model, velik 16x16x8 palcev, izdelan iz najboljega hrastovega lesa, ukusno politiran s fino poniklјanimi kovinastimi deli. Igra vse Columbia in Victor plošče do premera 9 palcev. Daje čist in močen glas, kateri se lahko po poljubni hitrosti uravnava. Navija se lahko med sviranjem.

Znano nam je, da naš narod rad posluša lepo glasbo. Da pa ne pade v kremplje raznim sleparijam, katere so se v zadnjem času pri nabavljanju fonografov dogajale, mu s tem nudimo priliko, da si lahko brezskrbno nabavi dober glasbeni stroj.

Pogoj je sledeč: Vsak naš naročnik, kateri ponovi svojo naročnino, ali nam pošlje novega celoletnega naročnika v znesku $1.— in priloži še **za fonograf** $10.—, prejel ga bo z obratna pošto. Za fonograf **jamčimo**. Komur bi ne ugajal, naj ga vrne na naše stroške, in povrnili mu bomo plačanih $10.—.

Za dobavo teh fonografov, katerih vsak je vreden najmanj $25.— in ga izpod te cene ne morete nikjer kupiti, smo sklenili pogodbo z dotično izdelovalnico fonografov in je gori imenovana cena zključno **samo za naše naročnike** tako nizka.

Na zahtevanje pošljemo tudi imenik plošč s slovenskimi napevi.

Kdor želi preživeti vesele urice ob poslušanju krasne godbe in domače pesmi v dolgih jesenskih in zimskih večerih, naj se posluži te nadvse ugodne prilike.

Uprava.

DOPISI.

Brooklyn, N. Y. — Pevsko društvo „Brooklynski Zvon" priredi v soboto, dne 9. oktobra t. l. v prostorih g. Leo Štruklja, 193 Knickerbocker Ave, Brooklyn, N. Y. **„Prvo veliko vinsko trgatev"** s tako raznovrstnimi zabavami, da se bo vsakdo, ki poseti to prvo vinsko trgatev „Zvonovo" gotovo zadovoljil ter še z veseljem vdeležil vsake nadaljne veselice, ki jo bo priredilo omenjeno pevsko društvo. — Saj deluje odbor že mesece in mesece na to, da bi „Brooklynski Zvon" nudil našim rojakom greater new-yorške naselbine kar najboljšega glasbenega užitka in kar največ domače in neprisiljene zabave. Za ta namen pa so ravno gostilniški prostori našega rojaka Štruklja kakor ustvarjeni.

Klet, kjer bo na vinski trgatvi tudi keha in kamor se bo zapiralo vse one, ki bodo imeli predolge prste, je kaj prijazna in vabljiva. Naj se le da vsakdo brez skrbi zapreti. Saj ga bodo tamkaj doli prijazno pozdravljali veliki sodi, iz katerih bo kipela pristna in žlahtna vinska kapljica.

Gospa Volkova in ga. Tomaževa, podporni članici „Brooklynskega Zvona" bosta pri blagajni, in vsak došlec dobi lep pozlačen zvonček s slovensko trobojnico. Vsakdo si ga bo lahko shranil za spomin na prvo veliko vinsko trgatev „Brooklynskega Zvona". Majhen ali krasen obesek je to za neznatno vstopnino 15 centov.

„Zvon" se nerad hvali sam ter povzdiguje v deveta nebesa. Rajši deluje mirno in brez kričanja, ne prireja svojih veselic po čifutskih lokalih, pač pa se drži gesla „Svoji k svojim". Kajti tudi naša rojaka gostilničarja imata dovolj velike dvorane in zadosti zraka za vsako pesem, pravilno zapeto.

Vse rojake in rojakinje vabimo torej tem potom na gori omenjeno veliko vinsko trgatev „Brooklynskega Zvona" ter upamo, da se je bodo vdeležili natanko ob osmih zvečer, ker je lahko vsem znano, da so pevci navajeni točnosti in reda.

Odbor.

Eveleth, Minn. — Cenjeno uredništvo! Odstopite mi nekoliko prostora v svojem nam vsem priljubljenem listu. Kajti mislim, da bodo naslednje vrstice v pouk vsem Slovencem širom Amerike.

Eveleth je ena večjih slovenskih naselbin. Ali mrtva je kakor malokatera druga. Človek bi mislil, da sploh nobenega Slovenca ni v njej. Še lansko leto smo čitali v N. V. dopis, v katerem pravi njegov pisec, da spe Slovenci v Evelethu medvedovo spanje, da se je medved obrnil na drugo stran, in da bo spal še dolgo.... Resnično je spal leto dni. Ali ker ga je začela boleti tudi druga stran, je hvala sv. zimi „vendarle prigodrnjal iz svojega brloga. Slovenci na Evelethu, sedaj pa le na noge, hitro gorjače v roke pa korajžno nad njega, da spet ne zadremlje in ne zaspi večnega spanja.!

Ker smo Slovenci izpoznali, da ne smemo spati večnega spanja, se je zbralo nekaj rojakov naprednjakov ter jelo razmišljati, kako bi se dalo spraviti Slovence do boljšega napredka.

Po daljšem pomenku smo se sporazumeli, da si ustanovimo društvo ter delamo lepo natihem pa vztrajno.

Ker smo delali natihem, so drugi Slovenci ugibali, kaj imamo in kaj delamo. Eni so rekli, da političen klub, drugi so trdili, da pripravljamo štrajk, tretji pa so celo razbobnali, da smo naredili postavo, po kateri ne bo smel noben Slovenec hoditi na lov, če ni ameriški državljan. Takemu in sličnemu gobezdanju in besedičenju ni treba prav nikakšnega komentarja!!

Da pa ne boste vi, Slovenci in Slovenke, res tako napačno sodili našega delovanja, vam povemo, da ni to delo kuga, ki bi vam škodovala, nego je ustanovljeno društvo pod imenom „Slovanski Dom" čigar pravi namen in smoter je to, da se res postavi „Slovanski dom". Potem lahko poreče vsak Slovenec in Slovan: Tu je skala, na kateri je postavljen dom s slovansko dvorano. Slovenci in Slovani bodo zrli s ponosom nanj, ki bo trajen spomenik zavednosti eveletskih Slovanov vsem potomcem slovanske krvi.

Da v resnici potrebujemo tak dom, se je pokazalo v nedeljo, dne 19. septembra t. l., ko se nabralo na zborovanju ob pičlem številu naših članov $234.— v ta namen.

Počemu? bi utegnil kdo vprašati.

No, vprašanje je povsem lahko in enostavno.

Če bi namreč imeli dom, tedaj bi zavladala med nami sloga, in v slogi je moč. Društva bi zborovala pod lastno streho, veselice bi se prirejale v lastnih prostorih, dobiček bi ostal doma, in na domačih tleh ni človek več tako malomaren kakor na tujem. V domačem krogu se ljudje raje ogrevajo za to ali ono narodno stvar, v tuji družčini si tega ne upajo.

Dokler bomo pa samo po ulicah in krčmah drug drugega čez zobe vlekli in obrekovali, se bomo pogrezali še v globlje blato, oziroma v spanje, iz katerega je pa jako težavno priti do svitlobe.

Na noge torej, Slovenci in Slovani! Otresimo se odrevenelosti in zaspanosti zavselej! Na delo, naprej, in dom bo zrastel v kratkem. Bratje, pokoncu! Poženimo zaspanca kosmatinca iz brloga! Glejmo pa, da pusti v brlogu vse svoje nečednosti, t. j. nevoščljivosti, obrekovanje in sploh vse, kar rodi neslogo. Držimo se gesla: „Eden za vse, vsi za enega!" in „Slovenski Dom" bo zrastel v Evelethu kot ponosna priča naše slovanske vzajemnosti.

Končno pozdravljamo vse Slovence in Slovenke pa obenem tudi vse avstrijske Jugoslovane širom ameriških držav tebi, vrli list, pa želimo mnogo novih naročnikov.

Odbor za „Slovanski dom".

Hutchins, Pa. — Tem potom Vam naznanjam, da sem prejel od avstro-ogrskega konzulata potrdilo glede svoje prijave, da sem pripravljen vsak čas oditi pod orožje v staro domovino. Obenem se Vam iskreno zahvaljujem, da ste to opravili Vi mesto mene.

Mislim, da je prav, če Vam sporočim, da sem lansko leto vprašal Sakserja, se-li moram tudi jaz javiti pri konzulatu, ker sem bil izvržen že potem, ko sem bil vojak. Tisti gospod mi je odgovoril, da se takim ni treba javiti nikjer. (Na željo Vam pošljem tudi dotično Sakserjevo pismo.). Vidite, tisti kramar nas Slovence zapelju je na vse mogoče načine. Pa tak človek naj bi bil še vrhtega naš dobrotnik! Hvala lepa za take dobrotnike! Rojaki širom Amerike čuvajte se tega kramarja! Kajti on Vas gotovo pripelje v nesrečo. **Ker ne bo on sam smel nikdar več prikazati svoje sive glave preko avstrijske meje, želi, da bi se drugim godilo ravno tako. Sedaj, ko vedo, kam so zapeljali naše ljudi, svetujejo nam, naj si preskrbimo ameriške državne papirje, pa bomo rešeni. Hej, gg. pogrebci rajne lige, za tako rešitev ve vsak Slovenec takoj drugi dan, ko stopi na ameriška tla!**

Pozdrav vsem rojakom in čitateljem tega lista širom Amerike, tebi pa, dragi nam „Slovenski Narod" obilo uspehov.

Avstrijski Slovenec.

Mayer, Ariz. — Cenjeni g. urednik: Ker še ni bilo nobenega dopisa iz te campe, sem se jaz namenil zaprositi Vas, da mi odmerite nekoliko prostora v našem priljubljenem listu — v „Slovenskem Narodu".

Najprej se Vam moram zahvaliti kar najprisrčnejše za poslano mi darilo, čegar slike smo pregledovali z velikim zanimanjem.

Glede dela se ne morem posebno pohvaliti, ker je treba jako hitro sukati mašino ali pa kramp — če ne, nam gospodje naglo dajo 4 × 6 — potem pa spet s trebuhom za kruhom.

Slovencev nas ni tukaj mnogo, ali večje število pa je Ličanov in drugih Hrvatov ter par polentarjev, ki pa kar molče, ko nas slišijo, kadar se navdušujemo za mogočni in nepremagljivi zaveznici, za Avstrijo in Nemčijo, ki podite Ruse kako mačka miši. Tako, tako, mili in dragi naši fantje onkraj morja, le naprej. Tudi nam tukaj v Ameriki še bije srce za našo drago grudo, in tudi mi bi iz srca radi zagrabili za puške ter z navdušenjem šli v boj za milo domovino.

Kjer zdihnil je bratranec,
kjer mi umira brat,
tam posteljo postiljal
bi tudi jaz si rad.
The Krain, the Krain, the Austrian Krain,
We all will guard your mountain line.
Dear Fatherland, no fear be Thine,
We'll stand your guard along the Krain.

Tista srbska liga, tista kramarska prismodarija, se je pa tudi umaknila pred pritiskom lista „Slovenski Narod". Živel „Slovenski Narod" in njegovi zdravi nazori!

Kakor se Rusi umikajo pred modernim orožjem avstrijskim in nemškim, tako je sramotno podlegla odločnemu in neustrašenemu napadanju našega izvrstnega lista, našega „Slovenskega Naroda".

Gorje vam, ligovci! Za vas je že spletena vrv, na kateri bodo obvisele kosti vašega rojstva.

Tudi laški kralj Emanuel
kos si Avstrije je zaželel.
Al uštel se, zmotil je grdo ....
Kranjec hrabri mu poplačal bo.

Močne so pozicije ob bistri Soči,
Lahe lačne čakajo še dnevi vroči.

H koncu pozdravljam vse zavedne rojake in čitatelje „Slovenskega Naroda", le-temu pa želim toliko naročnikov, da bo skoro postal dnevnik.

Živela Avstrija in njeni zavezniki!

Martin Wagner.

POLOTOK GALIPOLI.

Napad s kopnega proti turški dardanelski ožini izvajajo zavezniki Francozi, Angleži in sedaj še Italijani pri polotoku Galipoli, tega daleč v morje podaljšanega prsta Trakije, ki je spojen z evropskim kopnim svetom le po ozki kopni črti Bulair, poznani iz krimske vojske.

Polotok Galipoli je v največji meri zgodovinsko važen. To je trakijski Chersones starih Grkov, ki je mu po večjem gospodoval atenski junak Miltijad. Tu, kjer se je evropski polotok najbolj približal azijski obali, so se odigravali mnogokrat znameniti zgodovinski dogodki. Z azijske obali je prešel ožino Kserkses in kasneje Tur[illegible], a s polotoka Galipoli je vprizoril Aleksander svoj osvojevalni pohod v Azijo. Tu leži Sestos, kjer je — po eni najlepših grških pripovedk — izhajala vsako noč Hero, da je z bakljo razsvetljevala valove Helesponta, davajoč ljubimcu pričakovani znak. Kasneje je na tem mestu lord Byron preplul Dardanele.

Na mestu Sestosa leži sedaj slikovito turško selo. Neposredno za dardanelskimi utrdbami se dvigajo sedaj na polotoku bele pečine, v katerih leži mala jama, baje grob Hekume. Zgodovina in pripovedka pa sta prekrili polotok Galipoli s svojim čarom, vendar pa kraj sam ne nudi slikovitosti in lepote. Na obeh obalih Galipola se bregovi vzpenjajo strmo iz morja in komaj da se odpira kaka dolina, po kateri se stekajo gorski potoki v Helespont. Na takih krajih se nahajajo najznatnejša naseljenja na polotoku, med katerimi je najvažnejši Maidos, grški Madytos, še danes po večjem delu grško mesto. S svojimi belimi hišami in stolpi na solnčni luči izgleda veselo, a kadar piha severnik — tam skoro vse leto — se hitro obračajo bela krila neštevilnih veternic, ki so glavno označje Medytosa. Ko se od Maidosa potuje na izhod, se prihaja do mesta Galipoli, glavnega mesta polotoka, po katerem je tudi imenovano. Lepi položaj mesta je morda vzrok, da so je Grki nekoč imenovali „lepo mesto" (Kallipolis), toda danes je Galipoli, četudi okrožno središče, trhlo mesto, ki ne more ničesar nuditi potniku, razun nekaj ostankov starega veka in najstarejše turške perijode. Galipoli je prvo mesto, ki so ga Turki osvojili na evropskih tleh, a l. 1854 so se izkrcali tam združeni Francozi in Angleži. Danes šteje to mesto okoli 30.000 prebivalcev, ki so poleg Turkov, največ Grki, Armenci in židje, ki trgujejo zlasti s kožo in lončarstvom. Pristanišče je sicer plitvo, vendar je važno izvozišče z živahnim brodarstvom.

POMOŽNA AKCIJA ZA BEGUNCE V AVSTRIJI.

Vojna je povzročila, da v mnogih krajih civilno prebivalstvo ni moglo ostati v svojih navadnih bivališčih, marveč je bilo, te ljudi spraviti v druge kraje. Že cesarska naredba z dne 11. avgusta 1914 je zaukazala posebne odredbe, da se take ljudi v varnost spravi in jim omogoči zaslužek. Z ministrsko naredbo z dne 11. avgusta 1914. je vlada za prehrano beguncev določila podpore, in sicer 1 K za odrasle in na 60 vin. za otroke na dan. Za begunce brez lastnih sredstev je država napravila taborišča z barakami; takim beguncem, za katere ni bilo prostora v barakah, pa je nakazala stanarino prvotno 70 vin., pozneje pa 90 vin. na dan, a s pogojem, da gredo v občine, ki jih je vlada določila. Z ozirom na težave pri aprovizaciji velikih mest so bili begunci poslani največ v mala mesta, in na deželo. Načelo je bilo, da se ločijo begunci po narodnosti in po veri. V taboriščih z barakami se je do konca junija nastanilo dosti nad 100.000 beguncev, in sicer v Gmündu na Nižjem Avstrijskem 30.000 rusinskih, v Volšpergu in pri Sv. Andreju na Koroškem 10.000 rusinskih, v Lipnici na Štajerskem 30 tisoč poljskih, v Chocnu na Češkem 20.000 poljskih, v Mikolovu, Pohorelicah in Kyjovu na Moravskem 20.000 židovskih in v Brucku ob Litvi 3000 židovskih. Na Dunaju je kakih 200.000 beguncev brez lastnih sredstev; v Brnu, v Pragi in Gradcu jih je skoro 100.000. Na Češkem je nad 100 tisoč poljskih in židovskih ter nad 20.000 italijanskih beguncev; na Moravskem je kakih 50.000 poljskih, slovenskih, italijanskih in židovskih beguncev; na Gornjem Avstrijskem je 15.000 slovenskih in italijanskih beguncev; v nižjeavstrijskih kmetskih občinah je nekaj tisoč nemških, slovenskih, rusinskih in rumunskih beguncev. Konečno je na Ogrskem, a na stroške Avstrije, preskrbljenih 40.000 slovenskih in židovskih beguncev. Vseh beguncev je bilo nad 600.000 že koncem junija.

POŠLJITE

NAM 25 CENTOV V ZNAMKAH IN MI VAM POŠLJEMO Z OBRATNO POŠTO

NAJNOVEJNE URADNE VOJNE ZEMLJEVIDE

Dva zemljevida od Evrope v barvah, dva krajevna zemljevida, sedem vojnih kart z natančnimi podatki in številkami, ki se tičejo vojne.

EVROPSKA VOJNA LETA 1914.

SACHER SALES CO. 63 Park Row, New York, N. Y.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

LJUBLJANSKE NOVICE.

V Ljubljani so umrli: — Anton Hvala, hiralec 72 let; Janez Stodola, vojaški voznik; Matevž Marn, hiralec, 27 let; Rudolf Svoboda, korporal; Radivoj Radin, pešec; Engelbert Stadler, topničar, Janos Stefko, Pavel Csihon, Nikolaj Sztralija, pešci; Berta Marenzeller zasebnica, 58 let; Edvard Spreitzer, trgovčev sin; Anton Pitako, šiviljin sin, 6 let; Marjeta Venier, mestna uboga, 57 let; Urša Jelovčan, dekla, 50 let; Janez Pregelj, 67 let.

Tedensko zdravstveno poročilo. — V času med 22. in 28. avgustom je bilo v Ljubljani rojenih 14 otrok (14,56 pro mille), med temi 1 mrtvorojenec. Nasprotno pa je umrlo 51 oseb (53.04 pro mille). Med umrlimi je bilo 17 domačincev; umrljivost domačega prebivalstva je znašala torej 17,68 pro mille. Vsled legarja je umrlo 10 ljudi (vojaki-tujci) na griži 1 oseba (vojak-tujec) na kolerj 4 (tujci-vojaki), na difteritisu 1, vsled jetike 8 (med temi 3 tujci) vsled srčne kapi 1, na raznih boleznih 26. Med umrlimi je bilo 34 tujcev (66,60%) in 39 oseb iz zavodov (76,40%). Obolelosti po infekciji so bile javljene: Na škrlatici 1 (tujec-vojak), legarju 693 (689 vojakov, 3 tujci in 2 domačinca), griži 173 (172 vojakov in 1 domačinec), kolerí 10 (vsi vojaki-tujci) trahomu 1 (tujec-vojak), difteritisu 4, otrpnelosti tilnika 1 (tujec-vojak).

Konj se je splašil. — Dne 27. avgusta zvečer je peljal štirinajstletni hlapec težko naložen tovorni voz brez zavore od hotela „Union" proti Marijinemu trgu. Konj, ki navzlic vsem svojim naporom ni mogel zdržati težkega voza, se je splašil ter se spustil z vozom v divji tek preko Marijinega trga v Wolfovo ulico, koder je zavozil v tamkaj stoječi poštni voz. Škode je 10 kron.

Nesreče. — Osemdesetletna Marija Balant, doma iz Malega vrha, občina Šmarje, se je v Viču izpodteknila ob neki prag ter padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo. — Dne 30. avgusta je zagrabila lokomotiva na državnem kolodvoru v Spodnji Šiški 45 let starega železniškega delavca Gašperja Dimnika v trenotku, ko je hotel prekoračiti progo. Kolesje mu je pretrgalo levo nogo v členkih. — V Rožni dolini je padel štirileti čuvajev sin Bruno Pauletig preko stopnic ter zadobil nevarno rano na glavi. — Na Poljanski cesti je padel pijan voznik z voza ter se pri tem ranil na raznih mestih. Drugi dan zatem so opazili pri ranjencu znake blaznosti, vsled česar so ga morali odvesti v deželno bolnišnico.

Izpred sodišča. — Pred tukajšnim deželnim in izrednim sodiščem se je moral dne 3. septembra zagovarjati 1869. rojeni oženjeni delavec Jakob Ropret iz Šenčurja pri Kranju zato, ker je 26. svečana t. l. sunil svojo ženo z dežnikom v oko namenoma ter ji oslabil vid tega očesa zavselej. Stvar je naslednja: Obtoženec, pijač vdan in sila nasilen človek, je živel s svojo ženo že dalj časa v kregu in prepiru ter je bil radi slabega ravnanja z njo že dvakrat sodnijsko kaznovan. 26. februarja t. l. pa je nastal med obema zakoncema zopet kreg in prepir. Da se izogne nasilnostim, je žena izbežala iz hiše. Ko se je potem čez nekaj časa zatem hotela vrniti v sobo ter je odprla vrata, jo sune obtoženec, ki je očividno pred vrati čakal nanjo, z dežnikom v obraz ter jo zadene v levo oko. Le-tega ji je moral zdravnik odstraniti, da ji je rešil desnega. Obtoženec priznava dejanje, ali zagovarja se s tem, češ, da je hotel svojo ženo zadeti z dežnikom v hrbet. Sodnik ga je obsodil na dve leti težke ječe.

DOLENJSKE NOVICE.

Požar iz škodoželjnosti. — V torek, 31. avgusta je začelo proti večernemu goreti v skednju posestnice Ivane Možina v Daljni vasi, občina Rudnik. Skedenj je z gospodarskim orodjem in krmo vred pogorel do tal. Požar je najbrž zanetila človeška roka. Tega zločina splošno osumljajo nekoliko slaboumnega pogorelkinega pastorka, osemnajstletnega fanta. Tudi ga sumijo, da je zažgal dne 25. avgusta neobljudeno hišo svoje sestre Frančiške Možina istotam ter meseca decembra lanskega leta podtaknil tri požare na različnih objektih svojih domačih.

NOTRANJSKE NOVICE.

Radi navijanja cen. — Dne 27. avgusta se je vršila pri okrajnem sodišču v Cerknici sodna obravnava zoper posestnice Marijo Bajt Marijo Ivančič v Mavnici, Uršo Žalar, Marijo Korenčič, Ivano Tomšič, Marijo Matičič in Marijo Gnezda iz Rakeka, ker so zlorabljale izredne razmere ter prodajale letos pridelani krompir po 24 vinarjev kilogram. Vse so bile po paragrafu 7. cesarske naredbe dne 1. avgusta 1914. izpoznane krivim ter obsojene vsaka na 5 dni zapora.

ŠTAJERSKO.

MARIBORSKE NOVICE.

Mestni svet se je v seji na 3. septembra posvetoval o napravi mestnega kopališča za plavanje. **Dne 28. avg.** se je šel 17letni sin tukajšnjega sprevodnika južne železnice J. Škrobarja, kopat v Dravo. V vodi je fanta prijel krč in je utonil. Škrobar je bil gojenec tukajšnjega učiteljišča. — **Med civilnim prebivalstvom** je bilo pretekli teden v mestnem okolišu 4 slučajev škrlatice in 1 slučaj davice. — **C. kr. gimnazija v Mariboru.** — Kljub silnim zaprekam se je posrečilo toliko doseči, da se bo pouk vršil tudi bodoče šolsko leto v vseh razredih. Začetek se bo neznatno zapoznil. Podrobna naznanila se bodo objavila v kratkem. — **V četrtek,** dne 2. septembra t. l., je obhajal občepriljubljeni nadkomisar c. kr. finančne straže v Mariboru, g. Martin Voh, obletnico, ko je vstopil pred 30 leti v finančno službo.

CELJSKE NOVICE.

Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se je vršilo vpisovanje dne 16. septembra t. l. dopoldne v zbornici slovenskega gimnazijskega poslopja od 8. do 9. ure za I. razred, od 9. do 11. ure pa za II., III. in IV. razred. Sprejemni izpiti za I. razred so se vršili istega dne od 9. do 12. ure v samostanu šolskih sester. Dopolnilni in ponavljalni izpiti so bili 17. septembra od 8. ure dopoldne naprej. Začetek šolskega pouka se bo naznanil pri vpisovanju ali pa pozneje po časopisju. — **Hlapcu Jožefu Deljenu** sta se splašila konja in sta zdirjala v Novo ulico, kjer sta zadela z vozom v okna kavarne „Union". Razbitih je bilo več šip. Škoda znaša čez 100 kron. Hlapcu, ki je sedel na vozu, se ni pripetilo nič hudega. — **Mestni svet** je dovolil v svoji zadnji seji znesek 6000 kron kot prispevek za ustanovitev kinematografa v nemškem mestnem gledališču.

PTUJSKE NOVICE.

Novi ptujski prošt. — V sredo, dne 1. sept., je bila benedikcija novega prošta in inštalacija nadžupnika ptujskega, mil. g. Martina Jurkoviča. Obrede je izvršil prevzviš. g. knezoškof ob asistenci mil. gg. stolnega dekana Jož. Majcena in konjiškega arhidijakona Fr. Hrasteljna ter ob navzočnosti mnogoštevilne čč. duhovščine, zastopnikov različnih uradov, množice pobožnega ljudstva. Novi ptujski prošt je rojen dne 27. oktobra 1847 pri Sv. Juriju ob Ščavnici, bil v mašnika posvečen dne 27. julija 1873 ter je župnikoval najprej pri Sv. Petru blizu Maribora, potem v Ljutomeru, odkoder se je sedaj preselil kot dekan in prošt v Ptuj. Od cesarja je odlikovan z viteškim križcem Franc Josipovega reda, od škofa z naslovom duhovnega svetovalca. Vrhutega je imejitelj častne kolajne za 40letno zvesto službovanje. Novemu dsigniterju lavantinske škofije naše iskrene čestitke. Na mnoga leta!

— **Umrl je 21. avgusta** splošno znani Ludovik Kropf, medičar, star 47 let. N. v m. p.!

IZ DRUGIH ŠTAJ. KRAJEV.

Ernovž. — Tukaj je dne 30. avgusta zgorelo kakih 300 meterskih stotov sena, last kmetijske zadruge. Zgorela je tudi preša za zlaganje sena.

Spodnja Polskava. — Tukaj je dne 31. avgusta umrl po kratki bolezni nadučitelj in član občinskega odbora Jožef Vodošek. Star je bil 40 let.

Poljčane. — Lansko leto se je s srbskega bojišča poročalo, da je tukajšnji učitelj Boštjan Krotky dne 9. septembra v Drini utonil. Te dni pa je došlo poročilo, da živi učitelj Krotky v Proseku pri Trstu.

Podčetrtek. — Posestniku Juriju Ronih iz Podčetrtka se je spodrsnilo in prišel je pod kolesa svojega voza, ki so mu zrobila levo stegno. Spravili so ga v bolnišnico.

PRIMORSKO.

TRŽAŠKE NOVICE.

Čemu to? — Pod tem naslovom se nam piše: Čemu je treba sleherni dan gledati stotine in tisoče žen, otrok in tudi mož na mestnih ulicah pred raznimi trgovinami, ki čakajo sedaj olja, sedaj ognja, moke itd? Aprovizicijska komisija bi vsaj glede olja lahko pomagala odpraviti te poulične slike. Ne bi li mogli določiti več trgovin za razprodajo olja? Pri kruhu je sedaj boljše. Naj se izboljša tudi glede olja. Ljudje imajo doma delo enaki vseeno, je li žena po več ur na ulici, ali pa če dela doma.

Uporaba vode v privatnih stanovanjih. — Mestni magistrat je doznal, da je marsikateri hišni gospodar, oziroma upravitelj zaprl vodovodno napeljalo ter prisilil s tem najemnike, da se poslužujejo javnih vodnjakov. Tako postopanje v sedanjih časih nikakor ni dopustno, in sicer iz zdravstvenih ozirov ne. Oni najemniki, proti katerim bi se tako postopalo, naj se obrnejo na občinsko oblast (oddelek VII.), da se ukrene vse potrebno.

Kolera v Trstu. — Poročilo o stanju kolere dne 27. avgusta 1915

Dne 26. avg. je bilo v zdravniški oskrbi:	31
Novi slučaji:	—
Okrevalo (oseb):	2
Umrlo (oseb):	1
Ostalo v zdravniški oskrbi (oseb):	28
Novi slučaji so bili konstatirani v:	
Bacilonosci v opazovanju:	12
V vili Sartorio je na opazovanju	36

GORIŠKE NOVICE.

Goriški nadškof dr. Frančišek Sedej zopet na goriških tleh. — Te dni se je goriški škof zopet vrnil na Goriško in sicer si je izbral za bivališče svoj rojstni kraj Cerkno. Pokazal je s tem zopet svojo gorečo ljubezen do svojih ovčic, katerih on nikdar ni v stanu zapustiti. Videli smo prej, kako dolgo je vstrajal v Gorici, čeravno so mu že od začetka svetovali, da naj bi se umaknil kam bolj nazaj. A on, zavedajoč se svoje dane mu naloge, je ostal na svojem mestu, dokler ga niso granate prisilile iz svoje nadškofovske palače. Odšel je na Kranjsko v Vipavo, kjer je bil pa vseeno v bližini svojih vernikov. Njegovo očetovsko srce pa mu niti tukaj ni pripustilo bivati, ampak ga je gnalo zopet na Goriško, kamor se je v resnici sedaj tudi povrnil.

Duhovniške izpremembe na Goriškem. — Novomašnik g. Sava Zor je imenovan kaplanom v Komnu, novomašnik g. Herman Trdan, kaplanom v Privačini in g. novomašnik Pavle Jelovčan kaplanom v Podbrdu.

V italijanskem vjetništvu se nahaja kadet Milan Kolar iz Nabrežine, absolviran jurist. Pisal je nemško dopisnico — slovensko ne sme pisati, pisati se sme samo italijansko, francosko, angleško in nemško — da se nahaja v Finelmarina pri Genovi (Finelmarina—Genua) ter naznanja to tem potom svojcem. Poroča v pomirjenje svojcem da postopajo ž njimi dobro in da so vjetniki ločeni po narodnosti. Z njim sta tudi učitelj Lojze Bravničar iz Tolmina in praporščak Jože Vorbah iz Celja.

Izredno krasen ponudek

ZASTONJ ZASTONJ

VREDEN $ 3 do 5. VREDEN $ 3 do 5.

VREDEN $ 3 do 5. VREDEN $ 3 do 5.

ZASTONJ ZASTONJ

GOTOVO IMA VSAKDO IZMED VAS TO ALI ONO SLIKO, BODISI SVOJO, BODISI SVOJIH ŠE ŽIVEČIH ALI ŽE UMRLIH DRAGIH, KI SI JO ŽELI IMETI V POVEČANI OBLIKI. IN SEDAJ SE VAM NUDI LEPA IN UGODNA PRILIKA, DA DOBITE TAKO SLIKO, IN TO POPOLNOMA BREZPLAČNO.

TAKO POVEČANA SLIKA V NOVI IN ZELO PRILJUBLJENI, PODOLGASTO OKROGLI, IZBOČENI OBLIKI STANE POVSOD OD $3. — DO $5.—. ZA TOČNO REPRODUKCIJO MALE SLIKE V VELIKO SE JAMČI.

NAMEN TEGA DARILA JE RAZŠIRJENJE KROGA ČITATELJEV NAŠEGA LISTA IN UTRJENJE PRIJATELJSKIH RAZMER MED NAMI IN NJIMI.

SLIKA KATERO VAM BOMO DALI POVEČATI IN KATERI BOSTE Z VESELJEM ODBRALI ČASTNO MESTO MED DRUGIMI SLIKAMI V SVOJI SOBI, BO TOČEN POSNETEK VAŠE MALE FOTOGRAFIJE.

POŠLJITE NAM SVOJO NAJPRILJUBLJENEJŠO SLIKO, PET NOVIH NAROČNIKOV NA „SLOVENSKI NAROD" IN CELOLETNO NAROČNINO ZA TEH PET NAROČNIKOV, T. J. $5.— Z NJIHOVIMI NATANČNIMI NASLOVI, PA BODO TAKOJ ZAČELI DOBIVATI NOVI NAROČNIKI NAŠ LIST, A VAM DOPOŠLJEMO GORI OMENJENO POVEČANO SLIKO IN VAŠO NAM ZA VZOREC POSLANO FOTOGRAFIJO OBENEM.

ČE PA PRIDOBITE DESET NOVIH CELOLETNIH NAROČNIKOV NA „SLOVENSKI NAROD" TER NAM POŠLJETE NJIHOVA IMENA IN NAROČNINO, VAM BOMO DALI NAPRAVITI ENAKO SLIKO, TO PA V BARVAH KI IZGLEDA KAKOR ŽIVA.

NE ODLAJŠAJTE, POŠLJITE NAM SVOJE SLIKE IN IZPOLNITE OSTALE POGOJE, DA ČIM PREJ DOBITE TO KRASNO DARILO. Uprava „Slovenskega Naroda".

PLEMENIT VAGABUND.

Povest.

(Nadaljevanje.)

Jernačka je pozorno poslušala Ivanovo izpoved ter ostro zapičila svoje drobne in lokave oči v mladcev obraz. Niti za trenotek ni trenila z njimi drugam. Ko je mladi Mehljažek prenehal govoriti, so se ji lica tako naširoko raztegnila, da se je malodane prestrašil.

„Tvoja kmetija je silno obremenjena", je slednjič izpregovorila mati Jernačka ter izpila požirek vina iz kozarca. „Težko boš gospodaril in še težje se izviješ iz krempljev podrebrske Neže".

„Če bo Urša pridna gospodinja in če mi prinese nekaj stotakov v hišo, se že počasi rešim iz sedanjih škrincev", se je zagovarjal Ivan skoro malodušno, ker niti sam ni verjel svojim besedam.

„No, o doti izpregovorimo pozneje", de stara Jernačka ter se pomemljivo namuzne. „Pojdimo, da nama razkažeš svoje hleve, kašče, kozolec in skedenj!"

Jernačkina hči je trdovratno molčala. Le zdajpazdaj je ošinila naskrivaj mladega gospodarja. Kolikor se je dalo čitati iz potez na njenih licih, ji je bil ženin prav povšeči. Zato ni bilo nič čudno, če se ji je porodila v srcu želja, da bi se njena mati sporazumela z Mehljažem.

„Kar stopite z mano", je rekel Ivan, in vsi troji so odšli ogledovat gospodarska poslopja obširne Mehljaževine.

„Ta že ne bo", je zatrdila Mica stari Meti v veži, ko je bila naša trojica že pred hlevi. „Ta ni za našo hišo. Drži se ti kakor lipov bog".

„Meni se tudi zdi, da ne bo kruha iz te moke", ji pritrdi Meta.

„Postarna je že, in brádavico ima na bradi", pridoda Mica, misleč, da je lepša in mlajša od Jernačeve Urše.

„Tisto bi še ne bilo najhujše, če bi ne bila tako strašansko drvena. Cel čas ti ni niti enkrat iztegnila jezika".

„To je že dekliška navada. Tudi meni se je godila taka, ko mi je Šimčev Joža ponujal svoje srce".

„Pa smo bile me vse drugačne" se potegne Meta za svoje nazore. „Kakor iskre smo bile, ko smo imele snubače pod streho. O, moj rajnki Janez bi vedel povedati, kako je bilo takrat, ko se je prišel ženit k meni, zato sem ga tudi dobila".

„Da, takrat še niste znale biti sramežljive", zagovarja Mica svoje deviške tovarišice. Ali danadnes je svet ves drugačen, in dekleta smo tako ponosna, da se ne obesimo kar vsakemu prvemu na vrat".

„Zato boš pa še lahko doživela visoko starost v svojem deviškem stanu".

„Kaj pa mislite, Meta? Mar me nite, da ga ne dobim še danes, če ga bi hotela", se skoro razhudi Mica.

Kajti postarno devico razjeziš najbolj s tem, da jo spomniš njene starosti.

„Nikar se ne jezi, Mica. Vsaka stvar je v božjih rokah. Tako tvoj faunt kakortudi vsa Ivanova sreča", je pomirjevala malodane užaljeno deklo.

„Saj se ne jezim. Ali naj reče kdo, kar hoče, fanta pa le še lahko dobim, če ga le hočem".

„Jurjev Domjan ni napačen človek, in tudi ti si mu všeč. Če hočeš, pa mu rečem ob prvi priložnosti kako besedo".

„Kaj?! Mislite, da se jaz oziram za takimi medvedi. Mar sem že tako zanič, da naj poberem vdovca s petimi otroci. Ho, pa se zelo motite, Meta".

„No, saj sem rekla, če hočeš".

„Naka, nočem. Rajša ostanem do svoje smrti devica, kakor da bi imela vzeti Domjana".

„Saj boš tudi", se oglasi hlapec Jakob, ki je pravkar stopil v vežo ter čul zadnji stavek do dna srca užaljene Mice.

„No, kako je Jernački všeč Mehljaževina", vpraša stara Meta vstopivšega hlapca, da prepreči še nadaljni prepir.

„Ne vem prav dobro. Ali dozdeva se mi, da ne bo Jernačeva Urša gospodinjila na Mehljaževini, odgovori hlapec Jakob.

„To sem tudi tudi jaz", se vmeša Mica v pogovor.

„Jaz tudi", je dejala Meta. „Ali si kaj slišal, Jakob?"

„Ničesar. Govorili so bolj potihem, in jaz sem na kozolcu rezal slamo in deteljo, ko je iztikala Jernačka po naši kašči. Samo par besed sem vjel, ko sem šel mimo. Jernačka je namreč rekla, da je premalo žita po žitnicah".

„Potemtakem je že amen", je sklenila Mica.

In če bi bili takoj sledili Jernački, Ivanu in Urši, ko so zapustili hišo, bi bili izpoznali, da je imela Mica prav. Kajti Jernački so bili Mehljaževi hlevi premajhni, dasi ni bilo večjih v celi svetokriški dolini. Živina se ji je zdela premrševa, čeprav ni imel noben gospodar daleč naokoli tako tolstih krav in tako rejenih volov, telic in telet. V kašči ji je bilo premalo žita, četudi so bile vse žitnice še do polovice napolnjene s pšenico, ržjo, ajdo, ječmenom, ovsom, koruzo in prosom. Skedenj je bil Jernački preveč zanemarjen, in na kozolcu prepražno. Zdelo se ji je premalo detelje in premalo sena. Izkratka nobena reč ji ni bila všeč.

„In potem pa še tisti dolg pri podrebrski Neži", je pripomnila Jernačka, ko so se vrnili vsi trije v hišo ter sedli zopet za mizo.

„Ej, mati Jernačka. Neže se že kako iznebim", je menil Ivan ter se sramu zardel tja do temen. „Ker imam še dosti žita in precej krompirja, mislim še v postu kupiti par volov ter jih do maja izrediti za v meso. Nekaj čez stotak bo gotovo čiste prireje. Troje telet se bo lahko prodalo poleti in nekaj se bo izkupilo jeseni. Ta izkupiček in pa celo doto, kolikor mi je nameravate dati, vrnem o Božiču Gašparjevi".

„Koliko pa misliš, da dam Urši dote?" vpraša sedaj Jernačka s takim naglasom, kakor bi hotela povedati obenem, da ne mara dati svoje hčere na Mehljaževino.

„Tisoč goldinarjev ne bo preveč za Vašo hišo, pa tudi ne premalo za našo", odgovori Ivan skoro boječe.

„Preveč se mi zdi", de Jernačka odtujeno. „Vendar pa še ne rečem, da ti nemaram dati Urše. Pomeniti se moram še prej z bratom. Jutri ti odgovorim, kar bova sklenila".

Po teh besedah pomigne svoji hčeri, in odšle sta iz Mehljaževe hiše.

Ivan je prav dobro razumel Jernačko. Natanko je vedel, da ne bo vprašala svojega brata za svet, nego mu bo kar naravnost rekla, da Mehljaževina ni za njeno hčer.

Zato mu je kar zehtel obraz, ko sta odhajale mati in hči iz njegove hiše. Jezil se je nad samim seboj, ker je bil tako nepreviden, da je povprašal pri Jernačevih za nevesto, in neznanski obup mu je plal v razburjeni duši. Obenem pa mu je kalil iskrenost mladeniških oči sram — tisti čudni in človeku vkoreninjeni strah pred ljudmi. Kaj poreko sedaj ljudje? Kako bo završalo po celi občini in drugod, da ga ne mara niti Jernačka za zeta? Kako se bo naslajala podrebrska vdova ob tej novici! Kako si bo škodoželjno mela roke, češ, sedaj potrka pri meni!

Vse te misli so se druga za drugo pojale po njegovi glavi.

Parkrat se je še ozrl za odhajajočima ženskama, ki sta stopale po vaški poti proti svoji hiši, a nato se je kakor docela uničen sesedel na klop.

Meta je že vdrugič prišla v hišo ter že tudi vdrugič odšla v vežo, ne da bi si bila upala ogovoriti mladega gospodarja. Mica je sama pri sebi modrovala v veži pred pečjo o sedanjem položaju Mehljaževe hiše. Bogve kako visoke in diplomatične niso bile njene misli, ali zaključek njenega premišljevanja je bil povsem pravilen.

„Saj sem vedela že vnaprej, da Jernačeva Urša ni za našo hišo", si je rekla skoro neslišno ter šla v drvarnico po drva.

Ivanu so še nadalje begale tiste žalostne misli po glavi. Nazadnje se je zdel neznansko nesrečnega in zapuščenega. In tako se je zgodilo, da se je domislil Slivarjevega potepuha.

Od zadnjega sestanka sem se mu ni zdel nič več tako oduren in brezčuten. Razne bajke o Slivarjevemu študentu in njegovem zvežnju med vsemi našimi Poljci že docela skoreninjene, so mu ga sicer slikale še vedno dovolj zagonetnega in skrivnostnega, ali vendar mu niso mogle prepoditi dobrih misli o njem.

„Rekel mi je, da mi hoče pomagati, obljubil dalje, da se zagotovo rešim Gašperčnih krempljev, in mi zagotovil, da se oženim pred Božičem, a kje je sedaj Slivar in kje njegove obljube?!" se je jel jeziti nad Slivarjevim postopačem, katerega se je prej ogibal, kakor vsi drugi.

In zares ni bilo Slivarja blizu, pa ga ni hotelo biti.

Po svetokriški dolini so se jeli pripravljati na praznovanje pustnega torka, polegtega pa tudi niso molčali o zadnjem Ivanovem poizkusu na snubaškem polju.

Jernačka je bila namreč prav takšna kakor vse druge ženske. Daru molčanja ji ni Bog dal o njenem rojstvu. Pred svojo sosedo se je pobahala, češ, da ne mara dati hčere Mehljažu, soseda je to povedala svoji najzaupnejši in najzanesljivejši prijateljici, le-ta svoji, in tako se nam ni čuditi, da je bilo v nedeljo dovolj posla za klepetulje pa tudi za one, ki so na vso moč radi vlekli take govorice na ušesa.

Ivanu sicer ni nihče omenil Jernačkinega obiska, v soboto, ali njegova služinčad je marsikaj izvedela, česar si mu niso ljudje upali naravnost povedati.

Tako se je Mica na poti od prve maše na zadnjo predpustno nedeljo silno razvnela. Njegova prijateljica Jera, ki je bila pri Gučmanovih za deklo, jo je še med pridigo vprašala, kdaj bo svatba na Mehljaževini. Mica je takoj izprevidela, kam meri to vprašanje. Zato je skoro gotovo celo mašo mislila, kako zasoli Gučmanovi dekli po maši med potjo.

„No, kdaj, povej", jo je takoj zopet podražila prijateljica Jera, ko sta prišle iz cerkve.

„Gotovo prej kakor pri tebi", se odreže Mica, ki se je smatrala za nekaj višjega od Jere. Kajti služiti na Mehljaževini ni karsibodi. Ta Micin odgovor je zanetil ogenj v strehi.

„Ti, ti se hočeš iz mene norčevati?! Ti, ki si grda kakor smrtni greh! Ti, ki te še pes ne povoha!" je zavreščala Jera, ne oziraje se na to, da so ljudje postajali ter z naslado poslušali.

„Mene ne povohal, praviš ti, drva drvena", se razkorači Mica. „Šimčev Joža bi si bil kar prste oblizal, če bi ga bila jaz hotela. Ti pa si se mu še na vsakem sejmu ponujala, Jože je plesal s tabo, a za hrbtom se ti je smejal na vse grlo. Ti, motovilo motovilasto, pa ti, pa ravno ti si mi upaš posmehovati?! Ti, ki si lazila za moškimi, kakor koza za soljo!"

„Slišite, ljudje, z vlačugo me zmerja ta-le nesramna potepenka", je zavpila Jera ter se ozrla po ljudeh, ki so šli za njima „Tožit jo pojdem, še jutri pojdem".

„Kar še danes se odpravi, če hočeš, ti, dekliška zmeda, ti!"

Sedaj bi se bilo nekaj zgodilo, da ni stopila Meta med nju ter ju posvarila, češ, da je tak prepir na Gospodov dan pohujšljiv za celo svetokriško dolino.

To je pomagalo.

Mica je utihnila ter naglo odšla proti Mehljaževini. Jera se je sicer še hudovala in jezila, ali ljudem se ni zdelo več tako zabavno. Njo in nekaj njenih najprivrženejših prijateljic so pustili za sabo ter smejaje in živahno se pogovarjaje hiteli domov.

Pa je minila tista nedelja, minil pondeljek za njo in prišel predpustni torek. Na ta dan je bilo v Svetokriškem polju že odnekdaj vse veselo, staro in mlado, moško in žensko. Letos so se Poljci še tembolj zabavali, ker je bil edini Mehljažev sin nesrečen in zapuščen. Nihče pa ni užival tega pustnega torka z večjo slastjo kakor Gašparjeva Neža v Podrebri.

(Dalje prihodnjič.)

SOVRAŽNO ČASOPISJE V NEMČIJI.

Pod tem naslovom piše „Arbeiter-Zeitung": Londonska „Morning Post" je 14. sept. objavila poročilo arhidijakona Williama E. Niesa, ki ga je le-ta objavil 24. julija v amerikanskem listu „The Living Church". Nies je proti koncu meseca majnika, potoval iz Monakovega na Bavarskem v Lausanne v Švici. Med drugim pripoveduje tudi to-le... Pogostoma se čuje v inozemstvu, da nemško ljudstvo ne dobiva resničnih poročil o vojni. Nies sam je na nekem oglu v Monakovem kupil „Times", ki se rano dobivajo amkaj. V isti prodajalni časopisov je videl pariški „Matin", „Journal", „Figaro" in „Corriere della Sera" ter večino vodilnih časopisov iz sovražnih dežel. Švicarski časopisi se dobivajo še isti dan, ko izhajajo.... „Arbeiter-Zeitung" dostavlja: „Sedaj naj se pa primerja smešnobojazljivo zaprtje pri nas, kjer ne dovoljujejo inozemskega časopisja niti uredništvom!"

NAŠ POTOVALNI ZASTOPNIK

g. IVAN POTUŠEK.

potuje sedaj za naš list „Slovenski Narod" po naših naselbinah. Zato ga vsem cenjenim rojakom prav toplo priporočamo.

Uprava.

Slovenci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski Narod", najboljši slovenski list v Ameriki!

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

ZGODOVINA PRVE-DRUGE NARODNE BANKE.

Že leta 1852. obstojala je Prva-Druga Narodna Banka v Pittsburgu, Pa. Ustanovil jo je dne 28. januarja pokojni James Laughlin, vtemeljitelj današnje velike Jones and Laughlin jeklarske družbe, kakor „Pittsburg Trust & Savings Co".

Banka se je tedaj nahajala na Penna Ave., blizo 11. ulice. V aprilu l. 1852., kupila in prevzela je banka dobro gredočo denarno tvrdko Fifth Ward Banko, v. l. 1853. imenovala se je Pittsburg Trust Co., leta 1854. se je glavnica povišala na $200.000.

V tem času preselila se je na Wood Street poleg Fifth Avenue in to zemljiščé je del lota, na kterem danes banka stoji.

L. 1863. se je ime banko menjalo v First National Bank of Pittsburgh, Pa. (Prva Narodna Banka). To je bila prva banka v Pittsburghu in ena izmed prvih, ktere so zaprosile za čarter nacijonalnih bank. Glavnica Prve Narodne Banke bila je takrat $500.000 a bank je bilo takrat v Pittsburghu samo 12.

Dne 1. sept. 1875. povišala se je glavnica banke na $750.000 a v letu 1892. se je dodalo glavnici nadaljnih $100.000.

Dne 1. avgusta 1901. je bil inozemski in parobrodski oddelek utemeljen po konzulu Max Schambergu, poznan pod imenom Max Schamberg & Co., kupljen in banka je začela poslovati z Evropo, posebno z našimi rojaki.

Mr. Wm. F. Benkiser, ki je bil s tvrdko Max Schamberg & Co. od leta 1891. postavljen je bil za upravnika novega oddelka, in razun upravnika v tem inozemskem oddelku bilo je takrat nastavljenih še šest oseb. Danes ima bank v svojem inozemskem oddelku nastavljenih ne šest oseb kot leta 1901, temveč se je osobje tega oddelka že leta 1912. povišalo na 44 oseb.

V letu 1913. spojila se je Prva Narodna Banka v Pittsburghu z Drugo Narodno Banko in novi zavod se imenuje zdaj Prva-Druga Narodna Banka v Pittsburghu, Pa. Glavnice ima $4.000.000 in prebitka $1,168.027.03.

Dalje poglejte Statement od 2. septembra 1915.

V LASTNI ZGRADBI.

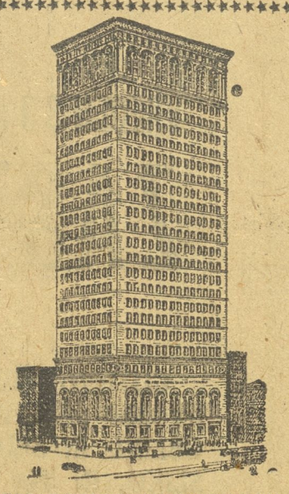

V LASTNI ZGRADBI.

POŠILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO HITRO, VARNO IN CENO.
SPREJEMAMO DENAR V HRANITEV IN PLAČUJEMO OBRESTI.
VSAKA ULOGA IZPLAČUJE SE NA ZAHTEV BREZ ODKAZA.
INOZEMSKI ODDELEK, VTEMELJEN PO KONZULU MAX SCHAMBERG & COMPANY PRODAJAMO PAROBRODSKE LISTKE ZA VSE PROGE, KAKOR SAME KOMPANIJE. NAVODILA, SVETE IN VSE POTREBNE TISKOVNINE POŠILJAMO BREZPLAČNO.
Našega lastnega poštnega urada poslužuje se na tisoče naših rojakov, ker se jim pisma ne izgubujejo, tudi ako se isti večkrat selijo in premestujejo. — Pišite v domovino naj vam pošiljajo vaša pisma na našo banko. — Pošteno delo, točnost in varnost je naše geslo.

STATEMENT OF

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH

AT THE CLOSE OF BUSINESS SEPTEMBER 2. 1915.

RESOURCES			LIABILITIES		
Loans and Discounts		$ 9,297,029.84	Capital		$ 4,000,000.00
Overdrafts		287.30	Surplus and Profits		1,168,027.03
U. S. Bonds, at Par.		3,601.000.00	Reserves		
Other Stocks and Bonds		4,366,088.22	For Interest and Taxes	$ 24,224.15	
Real Estate, Furniture and Fixtures		1,178,104.17	SpecialReserve	295,938.54	320,212.69
Cash on hand	$1,526,470.90		Deposits		14,581,711.77
Due from Pittsburgh Banks	695,014.84		Circulation	$3,500,000.00	
Due from other Banks	2,689,456.22	4,910,941.96	Less Due from U. S. Treas	18,500.00	3,481.500.00
Due from Treasurer U. S.		198.000.00			
		$23,551,451.49			$23,551,451.49

OFFICERS

J. B. FINLEY, Chairman of Board
LAWRENCE E. SANDS, President
FRANK F. BROOKS, Vice President and Cashier
CLYDE C. TAYLOR, Assistant Cashier
THOS. C. GRIGGS, Assistant to President
WM. F. BENKISER, Manager Foreign Department
W. J. FRANK, Assistant Manager Foreign Department

V VSAKEM SLUČAJU OBRNITE SE NA TO, ENO OD NAJBOLJ ZNANIH IN NAJGLASOVITIH BANK, NE SAMO V AMERIKI, TEMUČ PO CELEM SVETU.

NAŠ NASLOV V ANGLESKEM JEZIKU SE GLASI:

FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH

Cor. Fifth Avenue and Wood St. PITTSBURGH, PA.

MALI OGLASNIK.

CLASSIFIED AD'S.

Wanted:

laborers. for one insertion	...	$ 1.—
domestic help „ „	...	—.50
work „ „	...	—.05

Inquires:

for friends etc, „	...	—.25
other notices „ „	...	—.50

ZA OGLASE SE PLAČA:

Kdor išče:		
delavce. za vsakikrat	.....	$ 1.—
služinčad „ „	.....	—.50
delo „ „	.....	—.05
prijatelje itd. „	.....	—.25
za druge objave „	.....	—.50

Naš pooblaščen zastopnik za New-York in okolico je g. JOS. LAPAJNAR, katerega cenj. rojakom najtopleje priporočamo. Uprava.

Naš pooblaščeni zastopnik za Cleveland in okolico je gosp.

N. C. SPIGELSKI,
1185 Williamson Bldg, Cleveland, Ohio.
katerega priporočamo rojakom.
Uprava.

NAŠI LOKALNI ZASTOPNIKI.

Jakob Ambrožič, Eveleth, Minn.
Jos. Aidich, Milwaukee, Wis.
Joe Abel, Bloctown Alab.
John Andolšek, Cleveland, O.
Max Arnšek, San Francisco, Cal.
Frank Bregar, Clinton, Ind.
Tony Bakše, So. Chicago Ill.
Ignac Celigoj, Kellog Idaho.
T. Chadez za Rocks Springs, Wyo.
Jos. Crainz, Indianapolis, Ind.
Conrad Contz, Radley, Kans.
Joseph Dolinar za Broughton, Pa.
John Debelak, Eveleth, Minn.
Tony Fedran, Litle Falls, N. Y.
Jos. Gorićan za Chicago, Ill.
John Grsich, Calumet, Mich.
Ant. Gačnik, Cleveland Ohio.
John Jakše, Imperial, Pa.
Frank Janškovech, Peoria Ill.
Frank Janškovech, Preoria, Ill.
John Kočevar za Steelton, Pa.
Matija Kamin, Forest City, Pa.
Jos. Koss, Pittsburgh Pa.
Anton Komar, Milwaukee, Wis.
Frank Koren, Milwaukee, Wis.
John Koren, Milwaukee, Wis.
Louis Lesjak, Bridgeport, O.
Frank Likar, Johnstown, Pa.
Alojz Lindič, Greensburg Pa.
Frank Luzar, Indianapolis, Ind.
John Matečić, W. Winfield Pa.
Ignacij Medved, Collinwood O.
Mike Muhvić, Baltic Mich.
Lovr. Mesarič, Milwaukee Wis.
Ant. M. Papich, Steelton, Pa.
Mike Pavšek za Boswell, Pa.
John Pezdirc za Reading, Pa.
Ivan Purnat, Little Falls N. Y.
Jak Potočnik, Hostetter Pa.
Rudolf Puzelj, Barberton, O.
Matt Reven, Moundsville, W. Va.
Frank Rotar, Tioga, Colo.
Jos. Stariha, East Helena, Mon.
Joe Starina, Indianapolis, Ind.
Jos. Simčić, Pittsburg, Pa.
Peter Srnovršnik, Forest City, Pa.
Jos. Ulašič, Reading Pa.
R. Valto, Milwaukee, Wis.
John Vodovnik, Milwaukee, Wis.
John Žust, Midway, Pa.

Vsak rojak, kateri želi imeti krasen spomin naj nam nazna ni svoje ime, priimek in točen naslov.
THE FIRST-SEC. NAT'L. BANK
Cor. Fifth Ave & Wood Street.
PITTSBURGH, PA.

Dobro znani hotel in prenočevališče z gostilniškim obrtom in dovoljenjem točenja pijač, na dobrem prostoru v neposredni bližini kolodvorov in parniških pristanišč, posluje od leta 1847 se prodaja zaradi ostarelosti lastnika ki namerava odpočiti se. Najpovoljnejši pogoji: Vprašajte ali pišite na: F. B c/o Narodni List, 61 Park Row, New-York, N. Y.

POZOR ROJAKI!

Kdor želi prevzeti zastop in nabirati naročnike za „Slovenski Narod" v naših naselbinah po Združenih državah in Canadi naj nam to naznani.

Uprava.

BREZPLAČNO
pošljemo vsakemu, kdor nam naznani svoje ime, priimek in točen naslov, krasno potopisno knjižico okrašeno z lepimi slikami. Pišite:
Cunard S. S. Co., Ltd.
21-24 State St. Dep. S. New York.

POD SVOBODNIM SOLNCEM.

POVEST DAVNIH DEDOV.

Spisal Fr. Finžgar.

(Ta vrlo zanimiv roman se je začel v šesti številki Slovenskega Naroda. Kdor ga želi čitati in ni prejel šeste in nadaljnih številk, naj si jih naknadno naroči)

(Nadaljevanje.)

Zgražal se je car, ko je bral vrednostne številke. Da je toliko bogatsva samo v Bizancu vtkanega in zapredenega v svilo, ni sanjal. Trgovci, o katerih je sodil, da so berači, reveži, ki so hodili peš in ob vojni tarnali, da niti davka ne zmorejo, ti hinavci so morali izročiti kvestorjem ogromno bogastvo v državno blagajno. Justinijanu je bilo lice vedro, iz oči mu je sijala radost. Kadarkoli je očaran obstal pri bogatih številkah, se je vselej ozrl skozi okno na stavbo kupole Hagije Sofije in zamrmral zahvalo Bogu, da je po njegovi ženi, veliki despojni tako poskrbel za dragoceno stavbo.

Hipoma se pa zmrači despotu lice. Pred njim je bil majhen zapisnik, ki je nosil naslov: Trgovec Epafrodit. Nobene številke, nič o svili, nič bogastva. Suhoparna izjava kvestorjeva: „Epafrodit opustil trgovino s svilo. Vse preiskano — vse prazno. Statve so razdejane, niti kokona, niti krpice svile ni več pri njem".

— Epafrodit, najbogatejši, po vsem carstvu hvaljeni bogataš, najuglednejši trgovec s svilo ni dal ničesar, ni izročil carski blagajni ni kosmiča. Ni mogoče, tu tiči prevara: Grk me je osleparil. —

Justinijan je pogledal še enkrat na pergament. Morda se je zmotil. To bo drug trgovec istega imena. — Ne, ne moti: jasno je naslovljeno: Posestnik vile, lastnik pristanišča, v ozki ulici od osrednje ceste. On je, znani Epafrodit! Spodaj je opazka. Pisana je z drobno pisavo. Justinijan se je moral nagniti k kandelabru, da je mogel prebrati. „Epafroditova izjava" je naslovil kvestor opazko.

„— — Če bi imel cele gore svile, je ne bi prodal krpice vsemogočnemu despotu —" Upravda je grozno namršil obrvi. „Nemu Epafrodit ni prodajal doslej — ne prodaja v bodoče".

Despot je stisnil krčevito pergament in izrekel glasno: „Imaš prav, dobro si povedal, ne boš prodajal, zakaj despot ti vzame. Upravda ti vzame — predrznež!" Nato je čital dalje. „Despotu zvesti hlapec — o tem pričajo caričin prstan, despotov pergament in še kaj drugega, kar je moja last — Epafrodit despotu samo poklanja in je srečen, če doseže z revnim darom, da en trenotek obsije žarek radosti lice največjega, božanstvenega despota vseh vekov . . ."

Car ni izpustil pergamenta iz roke. Lice se mu ni zjasnilo. „Kaj je to? Grška prevara — ali vdana zvestoba? Zares, trosil je mnogo, prispeval v hipodromu, v vojni — ali svile je vendar imel, neizmerne imel. Če me je ukanil? Graeca fides... Despojni povem — modrejša je od mene".

Roka mu je segla po novih aktih.

V tem ko je Upravda delal v pozni noči, tudi despojna ni spala. Na baržunastem kreslu je sedela, ogrnjena s plaščem dvornih stražarjev. Kapuca je bila potisnjena nazaj na hrbet, da so se videli bogati lasje, ki jih je imela spete s tenkim zlatim obročkom; v njem so se iskrili dragulji — kakor majhen diadem. Na vitkem jonskem stebriču iz hrizopasa je bronasta bahantinja držala v rokah namesto vinskega grozda peščeno uro. Teodora je bila zaverovana v tenko peščeno nit, ki je tekla skozi drobno grlo v stekleni uri. Krog njenih lepih ustnic je ležalo nekaj krvniškega. Tudi poteze na licu so razodevale divjo dušo.

Pred njenimi vrati, zaslonjenimi s težko zaveso, od katere so visele dragocene zlate trepke, je ždel sključen na tleh evnuh Spiridion. Silasto brado je tiščal med suhimi koleni in bulil v mrak. Večkrat se je že vščipnil v stegno, ker ga je zmagoval spanec, in v mislih je klel Teodoro, da je ni tako dolgo.

Teodori se pa ni mudilo. Pripravljala se je na slast, katero bo nocoj okusilo njeno srce. Hči medvedarja se je strastno veselila vsake osvete. Dostikrat je bila že ponižana, ko se je še potepala po cirkusu. Često jo je sunil od sebe gladiator, ki je ljubil drugo in njo preziral. Tedaj je vselej težko čakala, da so se začele igre. Na meti je čepela in zrla v areno. Kadar je zagledala, da je brizgnilo iz rane, da se je pesek pobarval z rdečo lužo in da je padel vznak tisti, ki jo je sunil od sebe, je vselej vztrepetala v brezkončni slasti. Majhne roke so se ji skrivile v prstih in rada bi bila zdrknila z mete in šla k umirajočemu gladijatorju ter mu zasadila nohte v pobledelo lice. In te divje nature, ki se je razvila v brlogih, med gladiatorji in igravci, ni uničila krona. Razodela se je vselej, kadar je bila žaljena, zaničevana. Takrat je vselej zakoprnela po maščevanju; trpljenja je hotela, ob mukah nesrečnikov se je želela nasititi. Vendar, odkar jo venča diadem, je ni nihče tako kruto užalil, kakor tisti, katerega je vzljubila, h kateremu je šla na dom, ona — despojna — kakor vlačuga . . . Zato rajši smrt — nego življenje brez maščevanja!

Teodora je potegnila kapuco čez glavo in vstala. — Njen obraz je gorel, kakor človeku, ki se napravi na pot, da izvrši veliko delo.

Spiridion je šinil kvišku, ko so se zgenila vrata, in je sledil despojni kakor senca. Tudi on je imel tak plašč in glavo si je zakril s kapuco.

Hodila sta brezslišno pod dolgimi arkadami, zavila na desno, zavila na levo, po stopnicah navzdol, ki so se čezdalje bolj zoževale. Poslednje so bile vlažne in nepometene. Sledile so se na njih črne lise — kakor sledovi težko ranjenih. Parkrat sta postala pri bronastih vratcih, katera je evnuh ročno odklenil in odpahnil. Stopnic je zmanjkalo. Spiridion je udaril s pestjo na duri v steni. Za njimi se je oglasil hripavi ječar.

„Odpri!"

„Nikomur!"

„Sveta despojna trka".

Hitro so zacvilila vrata in ječar je z izbuljenimi očmi gledal prišleca. Spiridion mu je pokazal na carico, ki je snela kapuco, da je ob plamenu luči zablestel diadem. Ječar se je zgrudil pred njo na kolena.

„Odpri do Oriona!"

„Oriona, Iztoka —" je golčal ječar.

Z žeblja je snel težke ključe in odšel pred njima. Odprl je prva, odprl je druga vratca in pred tretjimi je postal in se ni upal vtekniti ključa v ključavnico.

„Vzduh je strašen, jasna despojna!"

„Odpri!" je viknila ona nepotrpežljivo.

Zapah je zaskripal, vratca so se odprla in skozi nje je buhnil vzduh, smrdeč po vlagi in plesnobi.

„Daj mi luč — vidva stran!"

Evnuh je izročil plamenico s tresočo se roko despojni in odbežal pokorno z ječarjem.

Teodori so se svetile oči kakor dva plamena. Plašč je potisnila nazaj preko ramen in krepko stopila po šesterih lesenih, sprhnelih stopnicah. Obstala je na vlažnih tleh. Obok je bil tako nizek, da je Teodora začutila na glavi vlažne kaplje, ki so jih sprožili od stropa njeni lasje.

Luč je razsvetlila gnusni prostor. Njene oči so iskale žrtve, da se napijejo slasti.

V kotu je slonel, v sami kratki tuniki, otvezen z verigo za vrat in priklenjen na jasli — kakor žival — Iztok. Roke je imel na hrbtu vklenjene v debele spone, ki so bile prikovane z verigo na težek kamen. Iz jasli je gledalo nekaj puste zelenjave in obgrizneni kosi repe.

„Kako se zabavaš, magister peditum? Čestitam!"

Despojna je planila v diabolski smeh.

Veriga na jaslih je zarožljala in se nategnila. Iztok je okrenil glavo, spoznal despojno in zaškripal z zobmi. Na glavi je imel še zlepljene lase od rane, ki so mu jo zadali ono noč, ko so ga na Teodorino povelje zgrabili in zvezali.

„Ali se še spominjaš, kako si pehnil iz naročja despojno, pljunil na njeno ljubezen in zakričal: Verolomnica?"

Iztok ni odgovoril.

„Ti je pošla prevzetna sapa, barbar? Zdaj morda veš, kdo je despojna in kdo si ti, črv, pes barbarski!"

Iztoku so se skrčile mišice na rokah, težka veriga je zarožljala — on pa je molčal.

„Le natezaj, ne utrgaš! Kar zvarim jaz, drži na veke!... Dolgčas ti je po menihu — po Ireni. — Haha, čudno, barbar-pagan — pa ljubi krščanskega meniha! Srbijo te roke, da bi jo objel, carico pa zadavil! Le utrpi. Azbad jo že potolaži..."

Ob teh besedah se je vzvalovilo v njegovem osrčju. Irena — v Azbadovih rokah... Strašno so zapokale verige, da je strahu zadrgetala Teodora, boječ se, da jih utrga. Ali vsa silna njegova moč je omagala pod železjem. Zato je zaobrnil glavo, pogledal z neskončnim zaničevanjem na despojno in pljunil v njeno lice.

„Vlačuga! Nesramnica! Kristus — tvoj Bog — o katerem mi je govorila Irena — te izroči najnižjemu peklu — verolomnica! Zaduji pes v barbarih je častivrednejši od tebe — ki si na tronu!"

V Teodori je vzkipela vsa divja kri. Pozabila je dostojanstva, pozabila, da je ženska. Pobledela je od žolča, planila k Iztoku in s stisnjeno pestjo udarila po njegovi glavi. Črn curek se je pocedil jetniku iz komaj usahle rane po licu. Teodora ni mogla izpregovoriti besede, v grlu jo je davilo. In ko je zagledala na licu črni curek in na lastni roki krvav madež, je zbežala iz ječe. Plamenico je vrgla evnuhu v obraz in bežala, da jo je komaj dohajal Spiridion. Iz vseh voglov, iz vseh temnih kotov je videla, da vstajajo sence in kriče, da odmeva: Vlačuga, nesramnica! Krist — tvoj Bog — te izroči peklu! Kakor tisoč Erinij so se ji zdele sence, ki jih je prožila trepetajoča plamenica v rokah evnuhovih.

Zasopla je pribežala v stan. Plašč je zdrsnil med durmi z njenih ramen, sesedla se je na kipeče blazine pod svetlim kandelabrom. Iz zlatih kelihov so pogledovali plamenčki in se čudili — krvavemu madežu na beli Teodorini roki. Dvigale so se lučke in skrivale za robove kelihov na kandelabru, kakor bi jih bilo strah, ker so zagledale — na roki vladarice — kri nedolžnega. — —

Drugi dan je govoril Justinijan s Teodoro.

„Premodra, daj sodiš o trgovcu Epafroditu? Kvestor ni našel kosmiča svile pri njem".

„Pri kom? Pri Epafroditu?"

„Pri njem, moj sveti angel!"

„Laž! To je laž! Epafrodit je varal vsemogočnega despota".

„Preiskali so skladišča in vilo".

„Zakopal je v zemljo!"

„In vendar je bil pošten doslej. Državi in dvoru je bil naklonjen. Veliki so njegovi darovi".

„Pesek v oči, prejasni! Drobtine z bogatinove mize".

„Torej sodiš da vara despota?"

„Vara, veruj mi, vara. Naperi pravdo zoper njega. Zapleni mu vse, če ne dobiš svile. Zatvori ga!" —

„Ne smem prenagio. Moj kodeks prava bi nasprotoval. Nasprotovalo bi ljudstvo v Bizancu. Buka bi nastala, če zatvorim nenadoma njega".

„Ne boj se sodrge! Pomni na upor — „nika". Kdo se je bal? Ti, despot, in vojvoda Belizar! Teodora se ni bala. Krvi sem zahtevala, s trona nisem hotela — in kdo je zmagal nad drhaljo?"

„Ti, mogočna, samo ti. Sicer bi Justinijan begal danes po tujini kakor plaha zver".

„Torej ne boj se drhali in zatvori Epafrodita!"

„Ne bojim se, dokler si ti ob meni, ne bojim se drhali, toda bojim se krivice. Zato naperim strogo pravdo zoper njega, on pa naj je svoboden, dokler ne izteče stvar natančno po kanonu".

„Tvoja vest je kakor nedolžne deklice. Apostol si in svetec božji. Delaj torej po vesti — toda časa ne trati, sicer te Grk še enkrat ukani!"

Pred Teodoro se je pojavil nenadoma črni curek, ki se je pocedil po licu Iztoka — nedolžnega. Vsa njena diabolična narava ni zmogla, da ne bi groza pretresla njene duše, ko se je domislila, da preganja tudi Epfrodita po nedolžnem, dasi tolikrat ni štedil zlata, ko je šlo za dvor. Zato ni silila dalje Justinijana, da bi zaprl Grka. Tesno ga je objela.

„Delaj torej po vesti, apostol, svetec božji!..."

Justinijan pa je delal po zakonih. — — —

Tistega popoldne je zdihoval Radovan v peristilu in jokal kakor dete pred Epafroditom.

„Otmi ga, pri bogovih, pri Kristu, otmi ga! Reši Iztoka, odkupi ga z zlatom. Suženj sem ti!"

Odkar sta Epafrodit in Radovan izvedela od Spiridiona, kaj se je zgodilo z Iztokom, sta hodila po vrtu kakor plahi senci. Radovan se je valjal po travi in prejokal cele dneve. Vrč vina je stal nedotaknjen v njegovem stanovanju. Epafrodit ni govoril, ni veleval, ni računil. V čelo so se mu zagrizle tako grozne gube, da so sužnji bežali pred njim. Pa je bil nepotreben njihov beg in strah. Nikogar ni kaznoval, nikogar oštel. Vse mu je bilo pogodu — kér se ni menil za nobeno stvar. Ko bi ga obsodili pod meč, bi bil kockal na predvečer smrti z ječarjem — tako neupogljiv je bil njegov duh. Ker pa je zmagala despojna v igri, katero je započel z njo, to ga je potlačilo, da se mu je zdela smrt radost v primeri s to bolestjo. Stoiško mirno, brezčutno je čakal, kdaj se pojavijo palatinci, zasedejo vilo in njega odženo v ječo.

Minil je teden — nikogar ni bilo. Grku se je pričelo zopet svitati v potrtem duhu. Naenkrat je oživel, kakor bi se poledenel ogrel na solncu.

„Radovane!"

Poklical je godca izpod pinije, kjer je obupan vzdihal in klical na pomoč bogove.

„Radovane, pojdi z menoj v peristil. Zdi se mi, da vzhaja luč na orientu".

Godec je šel za njim; neprenehoma ga je stresalo, kakor človeka, ki se ustavlja joku.

Ko sta bila skrita ob šumečem vodometu, izpregovori Grk:

„Radovane! Čakal sem palatincev. Ni jih. Dobro znamenje. Teodorina osvetoželjnost je nasičena. S tem se mi je prižgala luč na vzhodu mojega upanja. Morda otmem Iztoka".

Tedaj je starec pokleknil predenj in prosil:

„Otmi ga, pri bogovih, pri Kristu, otmi ga!"

„Tako velika je moja žalost in taka ljubezen do tvojega sina, da vse zastavim zanj. Ti moleči, ne jokaj! ne gani se mi odtod! Kar naenkrat se mi je zabliskalo v glavi. Dosedaj je vladala sama noč. Sedaj poskusim".

„Otmi ga, otmi ga!" je blebetal starec in po bradi so se mu točile solze.

Prav v tistem trenotku prijavi Numida prihod carskih sodnih asesorjev. Takoj za njim se je priglasil praetor fiscalis in Epafroditu naznanil, da je naperjena zoper njega pravda z najvišjega dvora. Ker upa ves sodni dvor konsiliarjev, da se dokaže njegova nedolžnost, zato hoče pospešiti sam Upravda sodno obravnavo. On pa ostane svoboden — in custodia libera.

Epafrodit je z vdanostjo najzvestejšega državljana sprejel pretorjevo izjavo in obljubil, da takoj odene žalno obleko tožencev, katero upa, oprt na najjasnejše dokaze svoje nedolžnosti, čimpreje zamenjati s slovesno stolo opravičenja. Taisto je ponovil pretor, poklonil se mu dostojno in ga nazval „excellens eminentia tua, da se zgodi, kakor je pravično".

„Upam na Krista in nate, sublimus magnificentia!"

Nato sta se poslovila po vseh najnatančnejših šegah puhlega Bizanca.

Epafrodita je sicer iznenadil ta obisk, potrl ga ni.

Zopet se je zdramil njegov ponižani duh. Kakor izpočit orel je razpel peruti in drznejši so bili krogi, ki jih je črtala njegova misel.

„Teodora, tudi ti si bila trudna zmage — kakor jaz poraza. Sedaj si se spočila v slasti osvete. Tvoja roka sega po meni, Epafrodit pa ti nastavi nož, da se obrežeš" — — — —

Tlesknil je krepko z rokama. Suženj se je priklonil pred njim.

„Numida, osedlaj mi konja. Hitro!"

Trgovec si je razmršil lase v znamenje žalosti — kot toženec — se preoblekel, ogrnil popotni preprosti plašč in odjezdil skozi mesto preko Kampa v vojašnico.

TRETJE POGLAVJE.

Ko se je Epafrodit vrnil iz vojašnice, se je že mračilo. Njegovo lice pa je bilo jasno, oči so mu žarele, v licih plula nervozna rdečica. Poiskal je Radovana.

Sedel je zgrbljen v Iztokovi sobi, naslonjen s komolci na kolena. Njegove oči so žalostno strmele na mramorni pod.

Na mizi je stala jed nedotaknjena in vrč z vinom.

Ko je starec zagledal Epafrodita, se je hitro sklonil in razkrilil roke ter vzkliknil:

„O, gospod!"

„Zakaj ne ješ, očka, in zakaj ne piješ?"

Epafrodit je segel po vrču in žejen odpil nekaj požirkov.

„O, gospod, gospod, kako bi jedel, kako bi pil, ker mi je žalost zadrgnila grlo. Ves dan te ni bilo; stokrat sem vprašal Numido po tebi, pri bogovih, stokrat, morda še večkrat. In tebe ni bilo od nikoder. In ko se je zmračilo, sem obupal in sem se zbal. Sedaj še ti, gospod. Še tebe so zgrabili! — Zamižal je zadnji žarek upanja in mislil sem, da mi utone srce v solzah".

„Upaj, Radovane!"

„Upam. Zakaj tvoje lice je polno upanja".

„Dobro sem opravil pri Slovenih".

„Pri Slovenih v vojašnici?"

„Dvajset najboljših vojnikov je pripravljenih jutri opolnoči".

„Da otmo Iztoka?"

„Da zbeže z njim. Otmem ga sam —"

Radovan je zdrsnil s sedeža, pokleknil in objel Epafroditova kolena. Razkuštrana brada se mu je stresala v joku, v oči so mu stopile solze in jecljal je s tresočim glasom:

„O, gospod, gospod!"

„Očka, vstani! Jej in pij! Zakaj težka pot te čaka. Junaki bodo jezdili kakor veter. Konji so že kupljeni, izborni konji, da jih ne preseže carski hlev".

Radovan je počasi vstal in segel po trgovčevi roki, da bi jo poljubil. Epafrodit mu jo je odmeknil in pokazal na vrč:

„Pij, starče, okrepčaj se! Jutri opolnoči poljubiš Iztoka, pri Kristu, da ga poljubiš. In če ga ne boš, vedi, da tudi Epafrodita ni več. — Sedaj molči, jej in pij, in se ne gani iz sobe!"

Epafrodit se je hitro okrenil in odšel.

Radovan je stal na kamenitem tlaku, solza se mu je v očeh posušila, po dolgem času je segel zopet po vrču, zašepetal bogate obete bogovom in pil, poln sreče in upanja.

Epafrodit je odposlal takoj Numido s tajnim pismom v carsko palačo do evnuha Spiridiona. Povabil ga je opolnoči na razgovor. Vedel je za trdno, da evnuh pride, naj mu gre za glavo. Zakaj lakomnik ni poznal nevarnosti, kjer je slutil bogato plačilo.

(Dalje prihodnjič)

BOL V HRBTU

in v straneh se hitro prežene z rabo

Severa's Gothard Oil

(Severovega Gothardskega Olja). Priporoča se kot krajevno zdravilo zoper

revmatizem, nevralgijo, izvinjenja, otolkljaje, otekline, otekle žleze, okorelost v sklepih, krče, bolečine in poškodbe.

Je mazilo preiskušene vrednosti.

Cena 25 in 50 centov.

g. Štefan Plačko, iz Marietta, N. Y., nam je pisal sledeče:
"Trpel sem vsled bolečin v hrbtu in straneh več nego pet let ter sem med tem časom poiskusal razna zdravila toda brez uspeha. Čital sem v Vašem Almanahu o Severovem Gothardskem Olju ter sem ga preiskusil in so mi bolečine kmalu izginile. Lahko tudi rečem, da je izborno zoper bolečine v nogah. Priporočam ga vsim, ki trpijo vsled krajevnih bolečin."

RANE,

otiske, ureze, odprte rane, tvori, bule, opekline in ožganine se hitro zacelijo, ako se nadene

SEVERA'S Healing Ointment

(Severovo Zdravilno Mazilo). Cena 25c.

Severove Pripravki so naprodaj v vseh lekarnah. Zahtevajte samo Severove. Zavrnite nadomestitve. Ako vas ne more lekarnar založiti, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

ZASLEDUJTE BOJNE DOGODKE!

Krasna in velikanska mapa celega sveta, kjer lahko že na prvi pogled vidite, kod se kretajo razne mornarice in premikajo razne vojske.

Polegtega imate na tej mapi naslikane vse vladarje, ki so zapleteni in ki se utegnejo zaplesti v sadanjo vojno, in to pa v njihovih najzadnjih fotografijah.

Tudi so na tem ogromnem zemljevidu vse zastave in grbi v barvah vseh v boj zapletenih držav, pa tudi onih, ki utegnejo poseči v boj.

Razentega je poleg prve mape še druga, na kateri so narisane Združene države in naslikani vsi predsedniki, počenši od Washingtona pa tja do Wilsona, kakor še devet drugih map in deset velikih slik, ki vam predstavljajo svetovne znamenitosti.

To vse naročite še danes ter pošljite obenem 50 c. na upravo „Slovenskega Naroda".

CUNARD

najhitrejši parniki na svetu

„MAURETANIA"

NEW YORK - LIVERPOOL

najhitrejša proga preko Liverpoola za

LONDON, PARIZ, NAPOLJ,

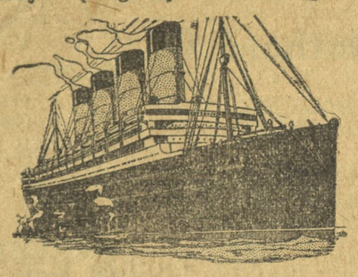

RUSKO, FINSKO, PATRAS.

ODPLOVITEV ZA LIVERPOOL

SAXONIA

sobota 9. oktob. 10. a. m.

ORDUNA — sobota 23. oktob. 10. a. m.

TUSCANIA — petek 29. oktob. 5. p. m.

Parniško pribrežje se nahaja na podnožju West 14. ulice North River, New York.

Za daljnje podrobnosti obrnite se na:

THE CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

21—24 STATE ST. NEW YORK, N. Y.

ali njene pooblaščene zastopnike.

KOMUR JE TREBA KAKRŠNEGAKOLI SVETA, NAJ SE OBRNE NA NAS.

Dandanes ni javnega urada tukaj, na katerega bi se mogli Slovenci, naši rojaki, obrniti z zaupanjem ter tam iskati sveta in zaščite. Zato padejo naši ljudje večkrat kakšnim zakotnim mazačem v roke, in ti jih derejo, da se jim lupi koža.

Temu zlu se je prišlo sedaj vokom, in vsakdo se more obrniti na nas ter se tako izogniti tem ljudskim krvosesom.

Kakršnegakoli sveta je treba našemu človeku, ga mu dajo naši nalašč za to najeti odvetniki v starem kraju, ali tukrajski, ameriški.

Vsakdo se more obrniti na nas glede:

Pooblastil, zadolžnic, kupnih in prodajnih pogodb, izbrisov, oporok itd. Nadalje glede vknjižb in izknjižb, užitkarskih in lastninskih pravic. Dalje glede vojaških prošenj, prošenj za polnoletnost in za ženitveno dovoljenje, glede krstnih, poročnih in smrtnih listov in tudi glede izterjanja zaslužba v Ameriki in starem kraju.

Tudi če ima kdo v tej deželi kakšne sitnosti, ali kakršnokoli sporno zadevo, naj se obrne na nas ter nas vpraša za svet.

V zvezi smo z najboljšimi odvetniki v starem kraju ter imamo tudi domače odvetnike tudi v tej deželi.

V vsaki zadevi takšnega značaja, kakor gori omenjeno, se obrnite na:

„SLOVENSKI NAROD".

45 VESEY STREET. NEW YORK, N. Y.

POZOR!

KRAJEN ZEMLJEVID V BARVAH, KATEREGA JE DOBITI MOGOČE BREZPLAČNO.

Obstoji iz dveh delov na štirih straneh in obsega: Pregled celega sveta z morja in suhe zemlje. — Združene države v posebnem odtelku in skupno. — Ostalo zelo zanimivi zemljevidi. — Poučne in statistične tabele. — Panamski prekop. — Slike vseh vladarjev na zemlji. — Slike vseh predsednikov Združenih držav od Washingtona do Wilsona. — Zastave in grbi vseh držav na zemeljski krogli i t. d. ...

Kdor zase in naročnikov najde dva nova vsaj polletna naročnika in pošlje dotični znesek (v tem slučaju najmanj $1.—), na upravo, dobi na zahtev gori opisani enciklopedijski zemljevid brez vsakih nadaljnih stroškov.

Ali ste že kaj darovali za Rdeči križ v Ljubljani?

Slovenci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski narod", najboljši slovenski list v Ameriki!

DOGODKI NA ITALIJANSKEM BOJIŠČU.

LAŠKA NAPADALNA MOČ POJEMA.

Kakor smo poročali, so Italijani po neuspehih ob Doberdobski planoti in goriškem obmostju poskusili koncem avgusta s silnimi napadi na tolminsko obmostje in krnsko ozemlje. A tudi brez uspeha. Ravnotako so se ponesrečili vsi napadi na tirolske Dolomite in koroške gore. Po desetdnevnem vročem boju na severni lavaronski planoti (Tirolsko), so obnemogli. Edini uspeh — velike izgube.

Poročila, ki prihajajo zadnje dni z italijanskega bojišča, pričajo, da je Italijane minilo veselje za napadanje. Naša uradna poročila vsled tega čisto suho poročajo, da je položaj na italijanskem bojišču neizpremenjen.

BOJI NA POGORJU PRI BOVCU.

Dne 28. avgusta in naslednje dni so se v prostoru pri Bovcu razvili zopet živahnejši boji. Sovražnik je pričel napad z metanjem ročnih granat in min. Med tem ko so italijanske strojne puške neprestano prasketale, je sovražnik skušal priti v bližino naših ovir ter je hotel naskakovati naše postojanke. Dne 29. avgusta, ob 6. uri zjutraj, je bil naskok odbit. Sovražnika smo vrgli v njegova stara kritja nazaj. Naša artiljerija, ki je te dni prizadjala Italijanu velike izgube, je zopet mnogo pripomogla k zmagi. Velikanske sovražnikove žrtve — več sto mrtvih in težko ranjenih — so bile zopet zaman.

4000 ITALIJANOV PADLO.

V desetdnevnih bojih za gorsko planoto Lavarone na Tirolskem je padlo, kakor se poroča iz Inomosta, okrog 4000 mož. Toliko je namreč bilo padlih, ranjenih in vjetih. Italijani so napadali naše postojanke noč in dan z veliko smelostjo. Celi kupi mrličev so ležali v strelskih jarkih in gorskih razpokah. Dne 25. avgusta so bili Italijani tako krvavo odbiti, da so se v divjem begu umaknili. Od tega dne naprej je na gorski planoti Lavarone mir.

BORBA ZA ZASTAVO.

Dne 25. avgusta je bila na gorski planoti Lavarone posebno srdita borba za zastavo uničenega 115. italijanskega polka. Tri zastavonoše so bili pri tem ustreljeni; zadnji si je zastavo zavil okrog trupla, da ne bi prišla našim v roke, ako bi se mu posrečilo uteči. Ko so naši Italijanu odvzeli zastavo, je tolkel in grizel krog sebe kot besen.

ZRAKOPLOV NAD SV. GORO PO NOČI.

Kakor tat je priplul v noči na nedeljo okoli polnoči italijanski zrakoplov nad svetogorski samostan. Gotovo je imel hudobne namene, kojih izvršitev bi bila morebiti napravila našim občutno škodo. A bistro in čuvajoče oko naših vojnikov ga je hitro opazilo in takoj so obvestili opazovalne postaje, odkoder je počelo bljuvati kakor iz pekla tja gori proti letalu. Reflektorji so začeli razsvetljevati nebo, da je bilo bolje videti učinek našega streljanja. Res, prav krasen prizor! Dolgi žarki reflektorjev, ki so stali na raznih krajih, so bili kakor ognjeni stebri. Naši topovi so pošiljali Italijanu tako blizu svoje vroče pozdravčke, da mu je kljub hladni noči postalo preveč vroče in je zopet odplul čez Sabotin tja proti Korminu, kjer se je počasi spustil na tla in je moral tovarišem naznaniti, da ni mogoče Avstrijce presenetiti, ker čujejo še bolje po noči, nego po dnevu.

USPEŠNI NAPAD NAŠIH ZRAKOPLOVOV NA BRESCIJO.

Iz Lugana se poroča: Zadnja poročila potrjujejo, da so naši zrakoplovci pri napadu na italijansko trdnjavo Brescija skoro popolnoma porušili tamošnjo veliko tovarno za izdelovanje orožja. Tri četrtine tovarne je popolnoma razdejane. Škoda je ogromna. Bombe naših zrakoplovov so zadele s tako sigurnostjo, da prebivalci mesta Brescija zatrjujejo, češ, na krovu naših zrakoplovov so se morali nahajati možje, ki prav dobro poznajo mesto. Število žrtev, ki so jih zahtevale bombe naših zrakoplovov, znaša 20 mrtvih in 80 ranjenih oseb. Italijanska vlada je strogo prepovedala objaviti število žrtev.

BOVEC.

Bovec, katerega se sedaj tako pogosto imenuje, leži v gorenji Soški dolini pod veličastnim gorovjem. Bovec, ta prijazni trg z divno okolico, je izborno letovišče; od tu se izleti na Kanin, Krn, Triglav, Rombon, Mangart, v Trento k izviru Soče (Baumbachova koča). Pota so zaznamovana po soški podružnici Slovenskega planinskega društva. V Ključah, malo uro hoda proti Logu, so utrdbe, sloveče iz francoskih časov. Bovec šteje prebivalstva: davčna občina Bovec okoli 1800, davčna občina Koritnica Kal okoli 3000. Bovec je oddaljen od Gorice 73 kilometrov. V Bovcu je več prosvetnih in gospodarskih društev. Ves bovški sodni okraj šteje okoli 6000 prebivalcev.

DOBERDOB.

Doberdob je čisto slovenska občina v sodnem okraju Tržič. Ena davčna občina šteje okoli 700 prebivalcev. Od Gorice je oddaljen Doberdob 15.4 km. V vasi je cerkev, šola, nekaj trgovin in obrtnih delavnic; društva: pevsko in bralno, vzajemna zavarovalnica za govejo živino, kmetska posojilnica in hranilnica. Pri Doberdobu je jezero, ki je dolgo ½ km in široko ½ km. Jezero slovi radi izvrstnih in nevsahljivih izvirkov okoli sebe, ki dajejo izborno vodo. Lovci radi hodijo tja radi lova divjih ptičev, posebno rac. Obilo prebivalcev Doberdoba hodi na delo v procvitajoči industrijski Tržič. — V „Arbeiterwille" je popisan Doberdob, kakor bi bil italijanski. V Doberdobu ni nikakeg „palazzo municipale", marveč občinska hiša. Občina je čisto slovenska.

SPRAVLJANJE TEŽKIH TOPOV NA GORE.

Slovenski vojak poroča o spravljanju težkih topov na visoke gore sledeče: Dobili smo ukaz: „Ob 12. uri odhod v boj!" Pripravili smo vse: 50 metrov dolge vrvi, dvigala in še mnogo drugih reči. Korakamo v hudi nevihti, dež lije kot iz škafa. Na vznožju hriba smo že vsi popolnoma mokri. Vprežemo 12 konj, da vlečejo top navzgor. Na desni in levi skalnate čeri, strme globeli. Ob 5. uri smo izpregli konje in jih spravili v barake, katere je pripravila gorska artiljerija. Utrujen sem se stisnil v neko klet, naredili smo ogenj, sušili obleko, pili kavo in se vlegli k počitku. Ob 5. uri pokonci. Razložili smo dva topa, tu smo prišli na strmine, po katerih konji niso mogli vleči. Moštvo je moralo samo vleči, počasi je šlo naprej, tako le sunkoma. Potem so nastopila dvigala. Pehali in dvigali smo tako cel dan do 9. ure zvečer. Drugi dan smo poskusili z voli; nekaj časa so vlekli, pa so se ustavili. Zopet se je moštvo moralo vpreči. Vedno hujše strmine. Včasih smo mislili, da ne pojde več, ali moralo je iti navzgor, ukazano je bilo tako. Kasneje je prišlo na pomoč 100 mož delavske stotnije, potem je šlo lažje. In tako smo sedaj s svojimi topovi visoko na gorah. Sovražnik strelja nanje, zaman! Tudi napasti nas je poskusil, pa smo ga odbili. Nimamo se kaj pritoževati, imamo dobra bivališča, imamo toplo obleko, peči, kave, čaja, sira, vsega dosti.

ITALIJANSKA OJAČENJA.

List „Baseler Nachrichten" poroča iz Milana: Tukaj so dne 30. avgusta šla številna italijanska ojačenja po trimesečnem izvežbanju na čelno črto. S kolodvora v Milanu je ta dan odšlo 18 posebnih vlakov s svežimi četami na bojišče.

KOLERA IN MRAZ.

Iz Lugana v Švici se uradno poroča, da se je kolera v Italiji začela grozno širiti. Vsi vojaki in tudi prebivalstvo v mestih se mora dati cepiti zoper kolero. Vlada je odredila, da se v Gornji Italiji, torej v bližini bojišča postavijo številne kolera-barake. V milanski vojaški bolnišnici leži sedaj več sto vojakov bolanih na koleri. V neki nevojaški bolnišnici v Milanu pa leži okrog 600 vojakov, katerim so ozebli na visokem bojišču posamezni udje.

ITALIJANI SE PUNTAJO.

Ruski porazi vzbujajo po vsej Italiji vedno večje razburjenje. Cenzura, ki v zadnjem času še celo ne dovoljuje, da bi se priobčevala angleška in francoska uradna poročila o vojski, ni kljub temu v stanju zabraniti, da bi prebivalstvo ne spoznalo celega položaja.

Padec Brest-Litovska je povzročil velikansko razburjenje in velikih demonstracij, ki so se vsled tega pojavile po vsej Italiji, še danes ni konca.

Pretečeno soboto se je pomikala velika četa delavcev proti kolodvoru v Milanu, da bi ustavila neki železniški vlak, ki je odhajal proti Veroni, in ki je prevažal vojaštvo. Pomagali so si na ta način, da je moral vlak zapustiti kolodvor še predno so došli demonstrantje.

Velike demonstracije so se tudi vršile na trgu milanske stolne cerkve, proti poldnevu pa pred uredništvi listov „Corriere della Sera" in „Secolo", Poslopja uredništev teh dveh listov so demonstranti je naskakovali.

Za presojo javnega mnenja v Italiji utegne zanimati, da se je število naročnikov socijaldemokratičnega dnevnika „Avanti", ki je obsojal, da se je Italija spustila v vojsko z Avstrijo, v kratkem času, odkar traja vojska, več kakor podvojilo. Med novimi naročniki tega lista se tudi nahaja veliko število oseb iz meščanskih in premožnejših slojev italijanskega prebivalstva.

ITALIJANI BEŽIJO IZ TRIPOLISA.

Italijanska kolonija Tripolis je mesto zapustila in je pretekli petek na dveh parnikih dospela v južnoitalijansko mesto Katanija. Velik duhovni poglavar roda Senusov se bliža z 10.000 Senusi Tripolisu. Italijani so poslali mestu Tripolis tri bataljone milice kot ojačenje za tamošnjo posadko.

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU.

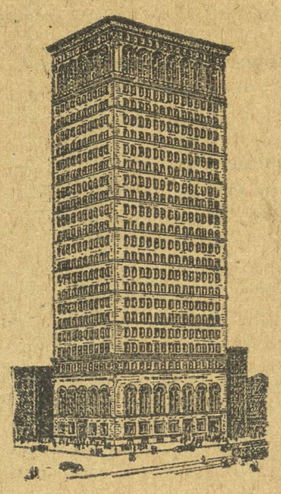

Lastno poslopje.

USTANOVLJENA LETA

SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTI.

— ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI.

INOZEMNI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino

100 kron za $16.00

Z JAMČENJEM.

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK

CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.

PITTSBURG, PA.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

STANKO MAJCEN: SKOK V GLOBOČINO.

(Nadaljevanje.)

Lida ni spala. Pozni popoldan je bil zadušil zeleno svetlobo, ki je lila izparka v njeno sobo, rahli odtisi listja, vej, debel so se še poznali na tej svetlobi, na četverokotnem odsevu pred oknom. Zatiskala je oči, da bi ne videla mlačnega ugašanja dne, da bi ne čutila slovesa žarkov, ki so se kakor svetla pajčevina trgali od pohištva, od okvira okna.

Strgala je bila v sebi bujnobojno tkanino, ki se ji je bila, tiha in ljubezniva, stkala vsekdar, kadar ni mislila na nič. Bile so to sanje, dragocene preprogi iz Tibeta podobne, vse nerazrešne v svoji zaljubljenosti, vse nerazvezne v svoji prepletenosti. Strgala jih je in upolno premešala barve. Z naivno bolnostjo otroka jih je, žive in žareče, kakršne so bile, zlila v eno, ugašajočo, brezizrazno sivkasto snov, pred katero se ji je začelo gaditi.

Resignacija...

Planila je v okno in ugledala pod njim na tlaku Danilov klobuk. Jasno je sijal v slednjih žarkih strehe. Na koncih Danilovih lakiranih čevljev je trepetalo dvoje isker.

Zaklicala bi ga bila, da ni stalo še nekaj starejših ljudi na ulici.

Danilo se je šetajoč, vrteč palico med palcem in kazalcem desnice, leno ponikal v ustje ulice, obračajoč glavo sedaj na levo, sedaj na desno, zavedajoč se vsega in ničesar.

Tak je bil ta človek. Če si se mu zazrl v oči, se je nasmehnil, če si ga nato vprašal, ni vedel odgovora. Povsodil in nikjer so bile njegove oči, vedno bistre oči, povsod in nikjer njegov smeh, komaj podoben smehu koga drugega. Smejal se je vsemu in ničemur. Lida je bila splela trak iz samih rož in lilij do njegovega srca, a tik pred njim se ji je zmešala strena, in preden se je on zavedel, kaj se je zgodilo, je stopila nanjo. Tak je bil, da je bilo treba samo seči po njem, in bi ga roka držala. Tak, da bi bilo treba samo zadrniti zanjko in bi vztrepetal. A iztegniti roko, potegniti vrvico — koliko neznanskega poguma je bilo treba za to dejanje. Pogumna je bila Lida zelo — sama sebi se ni zdela, a ljudje so trdili — a tiste srčnosti, neomahljive zavesti ni imela, ki je je bilo napram Danilu.

Naj gre, kamor mu drago, je zaklicala za njim in Danilo se je že okrenil, da bi zavil za vogal.

Zdaj — če kriknem, se ozre, je pomislila v navalu vroče volje, kri ji je igrala v očeh — Danilo je zavil, ugasnil je klobuk, razpršile so se zvezde na njegovih čevljih.

To je resignacija, si je rekla Lida in se na vsem tihem opravila. Za njim? Kaj šu! V njej je bil brdek, brezpogojen ponos, mnogokdaj brezčuten tako, da ji je izmikal celo besede srednje prijaznosti povprečne družabne vljudnosti napram Danilu. Še ji je krvavela včasi rana, usekana v tihi noči, v razglabljanju, a da je dišal le en izraz, le glas besedi po krvi — omedleti bi morala sramu.

Mučila se je s ponižanjem, dokler je bila sama, a ko mu je stopila pred oči, je bila čist in gol ponos. Ne tisti hladni, objestni, ki je neprodušen in poln kakor kamen, privzgojila si je bila ponos produšnega ustroja, prosojen, blesteč in vabljiv kakor opal...

Danilo je bil za vsa taka izražanja ženskega značaja nespregledljiv. V njegovih očeh je vedno blestelo plamenov toliko obilje, da nisi našel svojega v njih, kakor si iskal in vedel, da je tudi tvoj med njimi.

V visoki večerni mrak, vžgan od zvezd in blestečih krogel kandelabrov, je nemo štrlelo pratrsko kolo. Ogromne motoroge, proti obodu krepko zavihnjene, so se zdele prešibke za toliko razsežnost ogrodja. Spodnji vozovi, za obod pripeti, so bili jasno prizmatični, a čim više je visel voz na periferiji, tem odločneje se je streha ožila v stožec. Tako je slepila daljava. Očesu se je zdelo, da najvišji voz, natanko nad tečajem viseč na gornjem obodu, kipi s stožčasto streho v brezmejno prostornost neba kakor topol.

Na obeh cestah in na veliki trati pod kolesom se je bilo nabralo ljudstvo pol mesta. Nisi razločil rame od rame, ne glave od glave. Gomazelo je živih bitij, niti za trenutek mirnih, masa pri masi. Le črte obeh cest in travnika so se zarezale tudi vanjo.

Lida je sedla na konja in ga za uzdo naravnala na streho prvega voza. Ko je obstala in se ozrlo naokoli, ji je hladen veter puhnil v lase, v obraz in konj se je mrzlično stresel.

„Moj konj, moj", je potrepala vrat z orokavičeno desnico in se ga tesneje oklenila z nogami. Slišala je, da se ji je tresel glas, in se je bala, da bi ne prenesla nemira na žival. Konj je stal na strehi kakor ulit, glavo pokonci, ušesa napeta.

„Moj, moj", je prosila jahalka, dotikajoč se s čopastim koncem bička grive na vratu — tečaji so zaškripali in kolo se je pomikalo navzgor.

Po prvem kratkem škripu, ki se je čul jasno, čeprav je stalo spodaj najmanj deset tisoč ljudi, se je zibalo kolo brezglasno, strahotno tiho, kakor ogromen svet v vsemiru.

Obzorje se je razmaknilo, mesto z mrežo luči in lučic se je razprostrlo čez svet. Zrak je postajal hladnejši, čistejši, množica spodaj se je strjala v negibno črno snov, ki je lepela na tleh kakor madež.

„Moj konj, moj..."

Lida se je trudila, da bi držala glas na isti višini, a ji je vzlic temu uhajal kvišku. Kak vtis pač dela na konja, tresoča se po vsem telesu, glasno dihaje iz vročih ust.

Konj je jel lahno in previdno plesati po strehi. Dvigal je noge, a jih je takoj zopet postavljal na tla. Zdajpazdaj mu je nestrpno vzdrgetala koža, že se je svetlikala dlaka v siju zvezd.

Lida je tonila v sinjo snov, z brezpomočno kretnjo v zraku je obvisela na najvišji točki kolesa.

Spodaj se je videl ta prizor takole: V pordelo sinj pratrskega neba se je dvigalo, kvader nad kvadrom, počasi in škripaje, orjaško kolo. Motoroge so letele na videz daleč nekam za obzorje. Previdno pomikanje kolesa je dramilo občutek, da se ž njim vrti ves zvezdni nebes, počasi in škripajoč, in da se tla pod ljudmi kakor obzorje pada, dvigajo in odpirajo širok pogled v zasvetne prostore. Tiho in strme se je vdajala množica temu občutku, nihče ni rekel ne glasu, ne besede začudenja, ker se je vsakdo bal, da se vsak hip premakne svetovje v še čudovitejšo, nevarnejšo lego.

(Dalje prih.).